

VYSOKÁ ŠKOLA EKONOMICKÁ V PRAZE

FAKULTA MEZINÁRODNÍCH VZTAHŮ

Obor: Cestovní ruch a regionální rozvoj



**Regionální operační program regionu soudržnosti
Střední Čechy – zaměření na cestovní ruch a regionální
rozvoj (bakalářská práce)**

Autor: Lucie Sedláková

Vedoucí práce: Ing. Liběna Jarolímková, Ph.D.

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem svou bakalářskou práci na téma „Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Čechy – zaměření na cestovní ruch a regionální rozvoj“ vypracovala samostatně a vyznačila všechny citace z pramenů.

V Praze dne

.....

Podpis studenta

Ráda bych na tomto místě poděkovala Mgr. Petru Burdovi za cenné připomínky a konzultace a Ing. Liběně Jarolímkové, PhD. za vedení mé bakalářské práce, panu Gérardu Keijsperovi, vedoucímu Infocentra v Mladé Boleslavi a panu Mgr. Tomáši Procházce z odboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje za poskytnutí cenných informací a materiálů, které výrazně přispěly k vypracování této práce.

Obsah

Obsah

Seznam používaných zkratk

Úvod	1
1 Evropská Unie a Regionální politika	3
1.1 Evropská unie a Česká republika	3
1.2 Příjmy a výdaje ČR ve vztahu k rozpočtu EU	4
1.3 Evropská unie a cestovní ruch.....	5
1.4 Regionální politika Evropské unie	6
1.4.1 Základ regionální politiky	7
1.4.2 Období 2007-2013	8
1.5 Regiony soudržnosti NUTS	9
1.6 Středočeský kraj = Region soudržnosti Střední Čechy	11
2 Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy	13
2.1 Základní informace o ROP Střední Čechy	14
2.1.1 Orgány ROP Střední Čechy	14
2.1.2 Globální cíl ROP	17
2.2 Integrovaný plán rozvoje měst	17
2.3 Prioritní osy	18
2.3.1 Prioritní osa č. 1: Doprava	19
2.3.2 Prioritní osa č. 2: Cestovní ruch.....	20
2.3.3 Prioritní osa č. 3: Integrovaný rozvoj území.....	21
2.3.4 Prioritní osa č. 4: Technická pomoc a absorpční kapacita.....	22
3 Porovnání ROP Střední Čechy s ostatními regiony soudržnosti ČR.....	25
3.1 Čerpání financí	25
3.2 Porovnání os – finanční alokace.....	28
3.3 Porovnání os – počet realizovaných projektů	29

4	Analýza zrealizovaných projektů ve Středočeském kraji.....	31
4.1	Příprava projektu a žádost o dotaci	31
4.2	Hodnocení projektu	34
4.3	Zrealizované projekty.....	35
5	Celkový dopad ROP na Cestovní ruch a rozvoj regionu ve Středních Čechách	47
5.1	Kvalitativní hodnocení programu.....	47
5.2	Cestovní ruch.....	48
5.3	Regionální rozvoj	49
5.4	Počet úspěšných a neúspěšných projektů.....	51
	Závěr.....	52
	Seznam použité literatury	55
	Seznam obrázků.....	58
	Seznam tabulek.....	59
	Seznam grafů	60

Seznam používaných zkratk

BE = Belgie

BG = Bulharsko

ČR = Česká republika

ČSR = Československá republika

ČSÚ = Český statistický úřad

DE = Spolková republika Německo

ERDF = Evropský fond regionálního rozvoje (European regional development fund)

ES = Evropské společenství (do roku 1967 Evropská společenství)

ESF = Evropský sociální fond

EU = Evropská Unie

EU28 = Belgie, Bulharsko, ČR, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chorvatsko, Irsko, Itálie, Kypr, Litva, Lotyšsko, Lucembursko, Maďarsko, Malta, Německo, Nizozemsko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Rumunsko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené království, Španělsko, Švédsko

FR = Francie

FS = Fond soudržnosti

HDP = Hrubý domácí produkt

IPRM = Integrovaný plán rozvoje měst

IROP = Integrovaný regionální operační program

IRÚ = Integrovaný rozvoj území

LU = Lucembursko

NL = Nizozemsko

NUTS = Nomenklatura územních statistických jednotek (La Nomenclature des Unités Territoriales Statistiques)

OP = Operační program

PCO = Platební a certifikační orgán Ministerstva Financí ČR

PPS = Purchasing power standards (standardy kupní síly)

PRÚOSK = Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje

RO = Rumunsko

ROP = Regionální operační program

ROP Střední Čechy = Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy

RP = Regionální politika

RR = Regionální rada

SEU = Smlouva o Evropské unii

SEV = Země střední a východní Evropy

UK = Velká Británie

VRR = Výbor Regionální rady

VÚSC = Vyšší územně samosprávné celky

Úvod

Evropská integrace, formování politiky Evropské Unie, Evropské fondy a mnoho dalších, jsou jen některá z dennodenně probíraných témat napříč zeměmi Evropy. Témata jsou vnímána jak pozitivně, tak i negativně. Lze pouze polemizovat, jaký přístup převažuje. Stále se mezi lidmi najde mnoho odpůrců, kteří vidí Evropskou Unii a její politiku jako špatnou a nefungující. Podstatné ale je, že bylo uskutečněno mnoho úspěšných projektů, které výrazně pomohly rozvoji kontinentu, růstu HDP a naplnění vytyčených cílů.

Tato práce se zaměří na analýzu konkrétního programu v rámci strukturálních fondů, a to na regionální operační program (dále jen „ROP“). Práce se věnuje ROP za programovací období 2007-2013, jde tedy o program již skončený. Konkrétně se jedná o Regionální operační program regionu soudržnosti NUTS 2 Střední Čechy (dále jen „ROP Střední Čechy“). Regionální operační programy měly za globální cíl dynamický růst HDP, ve kterém je zahrnut nárůst úrovně života populace v daném regionu. ROP Střední Čechy měl hlavní cíl rozvoj atraktivity regionu pro bydlení, investice a cestovní ruch. Základem pro tuto práci je detailní popis prioritních os Cestovní ruch a Integrovaný rozvoj území, jež jsou dvě ze čtyř prioritních os (č. 1 Doprava, č. 2 Cestovní ruch, č. 3 Integrovaný rozvoj území a č. 4 Technická pomoc) ROP Střední Čechy. Hlavními zdroji dat pro popis operačního programu a jeho vyhodnocování budou *Závěrečná zpráva o provádění regionálního operačního programu*, dokument *Evaluace efektů dosažených implementací ROP Střední Čechy*, publikace *Česká republika a EU: ekonomika, měna a hospodářská politika* autorů paní prof. Ing. Boženy Plchové, CSc., pana doc. Ing. Josefa Abraháma, Ph.D. a pana doc. Ing. Mojmíra Helíška, CSc. a *Statistická ročenka Středočeského kraje 2017*.

Hlavním cílem práce bude, na základě analyzovaných a porovnaných dat z ROP Střední Čechy vyhodnotit, zda byl tento program a projekty v něm realizované úspěšné a efektivní pro rozvoj cestovního ruchu a pro celkový rozvoj regionu. Dílčím cílem bude vyhodnocení, v jakém regionu České republiky byl cestovní ruch a regionální rozvoj podpořen nejvíce, jaké byly důvody pro největší alokaci a zda cestovní ruch a regionální rozvoj dosáhl v tomto regionu znatelných pozitivních změn.

Srovnání prioritních os všech regionů České republiky a jejich dotačních částek bude provedeno analytickou metodou porovnávání. Porovnána bude prioritní osa Cestovní ruch

a osa Integrovaný rozvoj území z ROP Střední Čechy s odpovídajícími osami v ostatních regionech soudržnosti. Konkrétně bude provedeno porovnání financí rozdělených v jednotlivých osách a množství schválených projektů v rámci os na cestovní ruch a regionální rozvoj. Toto srovnání napomůže zjištění, zda byl cestovní ruch a rozvoj regionu dostatečně a efektivně podpořen a zda dosáhl výrazného zlepšení a zásadních změn.

Následovat budou tři případové studie úspěšně zrealizovaných projektů. Všechny byly zrealizovány s přispěním finanční dotace z EU v ROP Střední Čechy s cílem zvýšit Cestovní ruch a regionální rozvoj v regionu Střední Čechy. Vyhodnocováno tedy bude, zda se podařilo docílit zvýšení cestovního ruchu v regionu a zda byl spolu s tím podpořen rozvoj regionu.

Analýza proběhne za přispění dat a komentáře vedoucího infocentra v Mladé Boleslavi, pana Gérarda Keijspera a také pana Mgr. Tomáše Procházky, vedoucího oboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje. Výsledky studie projektů budou použity pro zhodnocení úspěšnosti ROP Střední Čechy a následně pomohou objasnit, kam směřují peníze z EU v daném regionu a jak velký význam pro jeho rozvoj to má.

Práce se věnuje největšímu kraji České republiky – Středočeský kraj. Středočeský kraj má díky své velikosti vlastní region soudržnosti – Střední Čechy. Vybrané hodnocené projekty byly realizovány v okrese Mladá Boleslav. V práci je proto důležitý úsek věnovaný Integrovanému plánu rozvoje měst, který je speciálním balíčkem dotací. Integrovaný plán rozvoje měst (dále jen „IPRM“) byl strategický dokument, navržen speciálně pro statuární města krajů (zde Kladno a Mladá Boleslav). Tento dokument vytyčuje prioritní oblasti územního rozvoje, jež jsou podpořeny v souladu s cíli ROP Střední Čechy.

1 Evropská Unie a Regionální politika

Pro uvedení do souvislostí Evropské unie (dále jen „EU“ nebo „Unie“) a operačních programů je nejdříve v kapitole stručně popsána pozice České republiky (dále jen „ČR“) v EU, finanční vztahy ČR vůči rozpočtu EU a dále vývoj regionální politiky (dále jen „RP“). Jelikož vývoj RP je pozadím vývoje operačních programů, kterým se tato práce věnuje, je vyhrazena větší část teoretické části právě RP. Také je v první kapitole popsána pozice cestovního ruchu v implementaci politik EU, neboť právě cestovnímu ruchu je věnována pozdější analýza (spolu s regionálním rozvojem).

1.1 Evropská unie a Česká republika

Česká republika bezesporu patří do Evropy, už jen z pohledu geografie, tedy pokud hovoříme o Evropě jako kontinentu. Ovšem vstup do „Evropy“, jakožto do společenství známé dnes jako Evropská Unie, byl proces velmi komplikovaný a trval několik let. Zejména kvůli komunistické vládě v Československu, která byla u moci mezi lety 1948 až 1989, ale také kvůli (do roku 1989) převládajícímu vlivu Ruska na Československo¹.

Zlomovým pro vztah ES a Československa (dále jen „ČSR“) byl rok 1989, kdy proběhla v Praze tzv. „Sametová revoluce“. V Ústavě země byl zrušen článek o komunistické vládě jedné strany a komunistický prezident Gustav Husák odstoupil z funkce. Zlomovým také proto, že v následujícím roce proběhly volby, kdy byla zvolena jasnou většinou opozice, vytvořena byla demokratická vláda a novým prezidentem se stal Václav Havel. Tímto se Československo přiblížilo západním zemím a postupně se odpoutávalo od vlivu Ruska. Dalším důležitým milníkem ve formování Evropy bylo rozdělení ČSR na dva nástupnické státy – Českou republiku a Slovenskou republiku, v roce 1993².

Zcela novou fází evropských vztahů, v návaznosti na snahu o vstup do EU zemí Střední a Východní Evropy (dále jen „SEV“), bylo založení Visegrádské skupiny. Skupina sestává z ČR, Slovenska, Maďarska a Polska. Volně na tento akt navazuje další podstatný krok, a to Summit Evropské rady v Kodani, konaný v červnu 1993, kde bylo rozhodnuto, že země SVE budou novými členy EU a pouze se řešilo, kdy a jak se tak stane. Byly také stanoveny tři skupiny kritérií, jež musí kandidátské země splnit, aby mohly být přijaty

¹ Pod pojmem Československo jsou shrnuty všechny názvy států v průběhu let 1948-1989.

² (Marek a Baun 2010, s. 17–20)

do EU – politická, ekonomická a právní. Splnění těchto kritérií trvalo kandidátským zemím dalších několik let³.

Následovala žádost o členství ze strany ČR a dalších zemí SVE. Po dalších letech jednání a sepisování konečné smlouvy o přijetí nových členských zemí, byla v roce 2003 vydána finální verze přístupové smlouvy, kterou dne 16. dubna 2003 v Athénách podepsali všichni prezidenti a hlavy států a vlád všech členských i kandidátských zemí. V průběhu jednání o vstupu do EU se ale podařilo ČR ještě splnit další důležitý mezinárodní krok, a to přistoupení spolu s Polskem a Maďarskem do Severoatlantické aliance v roce 1999⁴.

Den 1. května 2004 je datum, kdy po více než patnácti letech snažení o „*návrat do Evropy*“⁵, ČR konečně vstoupila do EU a stala se jejím formálním členem. Ve stejný den jako ČR vstoupilo do EU společně dalších sedm zemí, všechny též postkomunistické a země SVE a dva ostrovní státy ze Středozemního moře, Malta a Kypr. Datum 21. prosince 2007 je dalším mezníkem pro ČR, neboť právě tehdy se stala členem Schengenského prostoru, což znamenalo žádné pasové kontroly na vnitřních hranicích země (a v roce 2008 ani v rámci letecké kontroly pro lety v schengenském prostoru) a je tomu tak dodnes⁶.

1.2 Příjmy a výdaje ČR ve vztahu k rozpočtu EU

Příprava na vstup do EU, postupné formování změn (ekonomických, politických či teritoriálních (regiony soudržnosti)) v ČR a následný vstup do EU přinesly bezpochyby mnoho zásadních změn ve fungování státu. Ačkoliv tzv. euroskeptici mají výhrady vůči fungování EU, pohled na čerpání finančních prostředků z rozpočtu EU do rozpočtu ČR ukazuje, že členství země v Unii přináší spíše výhody než nevýhody. Výše zmíněné platí alespoň z pohledu financí. Záleží pak na dané zemi, zdali bude schopna této finanční výhody efektivně využít.

Tabulka 1 porovnává příjmy z rozpočtu EU a výdaje do rozpočtu EU ve vztahu k ČR, a to ve 3 odlišných letech. Rok 2004 byl rokem vstupu ČR do Unie. Rok 2013 je rokem, kdy končilo programovací období 2007 až 2013 a poslední uváděný rok je nejaktuálnějším

³ (Marek a Baun 2010, s. 17–20)

⁴ (Marek a Baun 2010, s. 43)

⁵ (Marek a Baun 2010, s. 17)

⁶ Tamtéž.

rokem, jelikož je to rok loňský. V tabulce je evidentní rozdíl v čerpaných a odvedených částkách, kdy v roce 2013 ČR dosáhla vůbec nejvyššího příjmu, ale nikoliv nejvyššího výdaje. Signifikantní také je, že ani v jednom z období neměla ČR zápornou pozici vůči rozpočtu EU a je tedy stále v plusu, co se bilance EU týče.

Tabulka 1: Pozice ČR k rozpočtu EU 2004, 2013 a 2017

(v mil. eur)	2004	2013	2017
Celkové příjmy z rozpočtu EU	800,4	4 867,0	3 716,4
Celkové platby do rozpočtu EU	554,2	1 604,0	1 610,7
Čistá pozice vůči rozpočtu EU	246,2	3 263,0	2 105,7

Zdroj: MF ČR (2018), [online] [cit. 2018-03-10]. Dostupné z:
<http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2017/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-29359>.

1.3 Evropská unie a cestovní ruch

V začátcích formování EU nebyl cestovní ruch jako priorita či jako objekt zájmu v evropských dokumentech a smlouvách vůbec definován. Změna začala pomalu nastávat po zavedení Schengenského prostoru v roce 1985, kdy tuto dohodu podepsalo pět zemí. Postupně se začaly přidávat další státy a v roce 2007 i ČR. Cestování se tak stalo příjemnějším a snadnějším pro obyvatele členských zemí, a to způsobilo nárůst cestovního ruchu a zvýšení poptávky po snadném cestování a službách v cestovním ruchu. Zásadním dokumentem pro cestovní ruch v rámci EU je Lisabonská smlouva, která začala platit 1. 1. 2009. V této smlouvě se již nachází zmínka o cestovním ruchu a jeho důležitosti pro rozvoj regionů. Je zmíněn jako oblast zájmu, podpory a koordinační pomoci z Unie⁷.

Problematicke cestovního ruchu se v rámci evropských institucí věnují následující instituce: Evropská rada, Rada Evropské unie, Evropská komise, Evropský parlament a Evropský soudní dvůr⁸. Všechny instituce zaštiťují různé Rady, které jsou již specificky zaměřené na určitý okruh zájmu. Cestovní ruch konkrétně spadá do záležitostí Evropské komise, tedy

⁷ (Houška et al. 2010)

⁸ (Houška et al. 2010, s. 11)

do „*Generálního ředitelství pro podnikání a průmysl*“⁹. Dnes tvoří cestovní ruch přibližně 4 % HDP EU. Je považován za odvětví s velkým potenciálem, a zároveň se predikuje jeho další růst. Ve Sděleních Evropské komise, jež se týkají cestovního ruchu, se vždy definují konkrétní výzvy, které mají vytyčený cíl pro podporu a zejména udržitelnost evropského cestovního ruchu.

1.4 Regionální politika Evropské unie

Regionální politika je důležitým prvkem rozvoje a evoluce Evropské unie. Její formování probíhá už několik desítek let, tedy od prvotního zakládání Evropského hospodářského společenství v roce 1957. Regionální politika (dále jen „RP“) je významná hlavně z důvodu snižování rozdílů mezi regiony, se zaměřením na růst životní úrovně a pokles míry nezaměstnanosti. Nejpodstatnějším nástrojem formování a začleňování RP bylo zavedení Evropského fondu pro regionální rozvoj (ERDF) a to 1. 1. 1975. Dalším důležitým bodem vytváření RP bylo založení Evropské investiční banky, která pomocí investičních projektů financovala projekty na snížení disparit regionů¹⁰.

RP začala být pro EU významnou hlavně po vstupu nových členských zemí v letech 2004 a 2007, jelikož HDP na osobu v žádné z těchto zemí nedosahovalo unijního průměru. Proto byl zaveden primární cíl RP, jímž je snižování rozdílů mezi regiony anebo jejich odstranění. V tomto případě je naprosto klíčové dodržování principu solidarity a soudržnosti. Stále ale přetrvávají velké disparity mezi regiony členských zemí a také mezi zeměmi samotnými. Mezi nejvíce rozvinuté země a země s největším HDP na hlavu řadíme například Lucembursko či Nizozemsko, a naopak země z nejmenším HDP na obyvatele jsou například Bulharsko nebo Rumunsko¹¹.

Disparity mezi regiony EU jsou názorně vyobrazeny v Tabulce 2, která ukazuje regiony EU dle HDP na obyvatele v hodnotách Standardů kupní síly (Purchasing Power Standards = PPS). Hodnota EU28=100 značí 100 % HDP v PPS, čímž je definován průměr 28 zemí EU. Data jsou z roku 2013. Z tabulky je zřejmé, že mezi nejrozvinutější regiony EU patří regiony hlavních měst a dalších velkých evropských měst. Region s největším HDP na obyvatele je Vnitřní Londýn ve Velké Británii, jež dosahuje HDP na obyvatele 325 %

⁹ Tamtéž.

¹⁰ (Cabada. 2010)

¹¹ (Plchová Božena et al. 2010, s. 60)

průměru EU. Naopak nejnižší HDP na obyvatele vyjádřené v paritě kupní síly má region Mayotte, který je francouzským zámořským územím a dosahuje pouze 27 % průměru HDP na hlavu v EU¹².

Tabulka 2: Regiony dle HDP na obyvatele v EU28 v roce 2013 (v PPS, EU28=100)

5 regionů s nejvyšším HDP na obyvatele		5 regionů s nejnižším HDP na obyvatele	
Inner London (UK)	325	Nord-Est (RO)	34
Luxembourg (LU)	258	Yuzhen tsentralen (BG)	32
Bruxelles-Cap. / Bruxelles Hfdst. (BE)	207	Severen tsentralen (BG)	31
Hamburg (DE)	195	Severozapaden (BG)	30
Groningen (NL)	187	Mayotte (FR)	27

Zdroj: Eurostat (2015): Regional GDP per capita in EU28 in 2013. News Release 90/2015.
Luxembourg: Eurostat, s. 1-2. ISBN: 978-92-79-71616-4.

1.4.1 Základ regionální politiky

Význam regionální politiky spočívá zejména v tom, že právě skrze tuto politiku se rozdělují dotace na rozvoj zaostalých regionů, aby se dokázaly ekonomicky vyrovnat regionům vyspělejší. Disparity mezi regiony jsou markantní, a proto je právě politika koheze jednou z priorit EU. Samozřejmě je nutné sledovat, zda jsou cíle regionální politiky dodržovány a zda skutečně dochází k vyrovnávání rozdílů v daných regionech. Během let 1995-2004 se dařilo snižovat rozdíly, přičemž se tak usuzuje ze statistického vzorce variačního koeficientu¹³, jenž byl v těchto letech v regionech NUTS 2 zlepšen z 54,4 na 48,9 %¹⁴.

Rozdíly mezi regiony se sledují také dle ekonomického ukazatele HDP na obyvatele v regionech dle klasifikace Eurostatu, tedy NUTS (viz blíže kapitola 1.4). Nicméně stejně jako variační koeficient, ani faktor HDP na obyvatele nejsou zcela vypovídající ukazatele.

¹² Eurostat (2015): Regional GDP per capita in EU28 in 2013. News Release 90/2015.

¹³ Variační koeficient je statistický vzorec, který ukazuje, jak je daný zkoumaný soubor nesourodý. Je poměrem směrodatné odchylky a aritmetického průměru. Vypočítaná variabilita je buď bezrozměrné číslo nebo procento. Čím menší hodnota variačního koeficientu, tím nižší rozdíl mezi zkoumanými proměnnými.

¹⁴ (Plchová Božena et al. 2010, s. 63)

Hodnoty HDP na obyvatele mohou být zkresleny, zejména v centrálních regionech. V těchto regionech ukazatel počítá i s osobami, které dojíždějí do regionu za prací nebo mají v centrálním regionu sídlo své firmy, a přitom vykonávají svou podnikatelskou činnost jinde. Tento efekt zkresluje hodnoty HDP na obyvatele tím, že navyšuje jeho reálnou hodnotu. I přes to je cíl RP definován pomocí ukazatele HDP na obyvatele a to tak, že RP cílí na regiony s HDP na osobu nižší než 75 % průměru EU28¹⁵.

Pro RP jsou důležité strukturální fondy, skrze které jsou poskytovány prostředky na hlavní cíle RP a dále pak jsou poskytovány prostředky na regionální úrovni z ROP. K výše zmíněné Evropské investiční bance se přidal v 60. letech Evropský sociální fond a poté v roce 1975 Evropský fond regionálního rozvoje. Po sloučení dvou politik regionálního rozvoje, sociální a zemědělské politiky, byla definována tzv. strukturální politika. V rámci této politiky jsou dále definovány Cíle strukturální politiky, které se mění každé programovací období, přičemž v této práci je zaměřeno na období let 2007-2013¹⁶.

1.4.2 Období 2007-2013

V tomto období jsou použity následující nástroje politiky soudržnosti: Strukturální fondy a Fond soudržnosti (dále jen „FS“). Přičemž finance bylo možné čerpat ze dvou strukturálních fondů: Evropský fond regionálního rozvoje (dále jen „ERDF“) a Evropský sociální fond (dále jen „ESF“), což je definováno v Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. 6. 2006. Důležitou změnou v tomto období je zavedení Kohezního fondu, který má napomáhat plnění cíle Konvergence (rozdělení podpor a čerpání do operačních programů)¹⁷.

ERDF byl určen zejména na financování investic do infrastruktury a vědy a výzkumu. ESF cílil na podporu nezaměstnanosti, adaptaci pracovníků na pracovní prostředí, vzdělávání a zlepšení rovných příležitostí na trhu práce¹⁸.

V období let 2007-2013 jsou definovány tři cíle:

¹⁵ (Plchová Božena et al. 2010, s. 65)

¹⁶ (Plchová Božena et al. 2010, s. 70)

¹⁷ (Plchová Božena et al. 2010, s. 72)

¹⁸ (Plchová Božena et al. 2010, s. 73)

Cíl Konvergence – je zaměřen na země či regiony, jež zaostávají za vyspělými oblastmi, a jejichž HDP na obyvatele je nižší než 75 % průměru Unie. V tomto cíli se nachází investice do cestovního ruchu. Do tohoto cíle spadá až 82 % všech investic, které jsou financovány z fondů ERDF, ESF a FS.

Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost – ve druhém cíli jsou zaměřeny regiony, jež nespádají do cíle Konvergence (jejich HDP na obyvatele je vyšší než 75 % průměru EU28). Tento cíl je financován pouze z fondů ERDF a ESF.

Cíl Evropská územní spolupráce – zde je cíleno na regiony, které jsou na hranicích členských zemí a primárně je zde podporována přeshraniční a mezinárodní spolupráce. Zdrojem financí pro tento cíl je ERDF¹⁹.

Tabulka 3 ukazuje rozdělení financí na jednotlivé cíle RP. Patrná je nejvyšší částka alokována na cíl Konvergence, který je nejvýznamnějším cílem pro období 2007-2013.

Tabulka 3: Rozdělení (objem financí, procentuální podíl) finančních prostředků mezi cíle v období 2007-2013 (pro země EU27)

Cíl	Peněžní prostředky	Procentuální
Cíl Konvergence	283 mld. eur	81,63 %
Cíl Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost	54,96 mld. eur	15,85 %
Cíl Evropská územní spolupráce	8,72 mld. eur	2,52 %

Zdroj: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013> [online] [cit. 2018-03-07] a vlastní výpočty.

1.5 Regiony soudržnosti NUTS

Jak již bylo zmíněno dříve, z hlediska regionální politiky je důležité definovat, jakým způsobem jsou rozděleny regiony a jaká je jejich klasifikace. Pro klasifikaci regionů můžeme použít hned několik kritérií. Důležitým je například rozdělení dle potřeb Evropské komise, která si sama vytvořila tuto typologii. V případě Evropské komise se jedná

¹⁹ Tamtéž.

o členění podle výkonnosti daného regionu, co se jeho ekonomiky týče. Najdeme zde regiony zaostalé, periferní, venkovské, příhraniční a pohraniční či regiony s urbanistickými problémy. Pro tuto práci je ale zásadní rozdělení dle regionů tzv. správních jednotek NUTS. Zkratka NUTS, z francouzského Nomenclature des Unites Territoriales Statistique, nám definuje jednotnou „*nomenklaturu územních statistických jednotek*“²⁰ pro statistické monitorování a analýzy ekonomické a sociální situace v regionech. Zkratka NUTS byla poprvé použita v roce 1988²¹.

V rámci EU zajišťuje statistické analýzy evropský statistický úřad Eurostat, který má sídlo v Lucembursku a rozdělení na regiony NUTS je důležité zejména pro správné zařazení regionu do cílů regionální politiky. Klíčové je při definování NUTS regionů dodržet „*princip komplementarity (tzn. řádově vyšší jednotky jsou tvořeny určitým počtem celých jednotek nižších*“²².

NUTS 1 – je největší statistickou jednotkou v rámci srovnávání evropských regionů, neboť tato jednotka obsahuje celé území dané země či makroregionu. Skládá se z jednotek NUTS 2. NUTS 1 pro Českou republiku je 100 % jejího území. Území ČR můžeme srovnat například s územně analogickou zemí Rakouskem, které se dělí na tři NUTS 1 regiony, kdežto ČR jenom na jeden. Nabízí se tedy rozdělení na tři regiony NUTS 1 (Čechy, Morava a Slezsko), což by mohlo být efektivnější pro RP²³.

NUTS 2 – odpovídá „střední“ úrovni jednotek pro populaci od 800 tis. do 3 milionů obyvatel. „*Průměr EU je 1 830 tisíc obyvatel*“²⁴. V ČR nelze pro NUTS 2 použít definici Vyšších územních samosprávných celků (VÚSC), jelikož jsou populačně malé. Proto najdeme od roku 1999 v rozdělení pro ČR osm těchto regionů, přičemž hlavní město Praha, Středočeský kraj a Moravskoslezský kraj mají svůj region soudržnosti. Ostatní regiony NUTS 2 se skládají z území dvou či více krajů. Všechny regiony NUTS 2 mají svou Regionální radu, která je odpovědná za svůj ROP²⁵.

²⁰ (Wokoun 2004, s. 28)

²¹ (Cabada. 2010)

²² (Wokoun 2004, s. 28)

²³ (Wokoun 2004)

²⁴ (Wokoun 2004, s. 29)

²⁵ Tamtéž.

NUTS 3 – je víceméně území okresů. Můžeme ho definovat jako „*nejnižší územně správní region státní správy*“²⁶. Počet obyvatel je zde od 400 do 800 tisíc.

NUTS 4 – je jednotkou, jež se ve většině států EU vůbec nedefinuje.

NUTS 5 – jakožto poslední jednotka členění regionů NUTS je jednotkou lokálně nejmenší. Jedná se o obce či soubory obcí.

1.6 Středočeský kraj = Region soudržnosti Střední Čechy

Středočeský kraj je největším krajem České republiky, co se rozlohy (10 929 km², 14 % území republiky) i počtu obyvatel (1 348 840 obyvatel k 30. 9. 2017) týče. Největším krajem ČR je i v počtu obcí (1 144 obcí k 1. 1. 2017). Do obvodu Mladá Boleslav patří 98 obcí a tímto je největším správním obvodem s rozšířenou působností. Mladá Boleslav spolu s Kladnem jsou statutárními městy. Zajímavostí je, že tento kraj má nejmenší podíl městského obyvatelstva z celkového počtu obyvatel. Tento podíl je 52,4 %. Středočeský kraj je jediným krajem v České republice, který nemá krajské město, a proto se krajský úřad nachází v hlavním městě Praha. Největšími městy v kraji jsou Kladno, Mladá Boleslav, Příbram, Kolín a Kutná Hora. Středočeský kraj obklopuje celé území hlavního města Prahy a sousedí s většinou krajů ČR. Okresy v okolí Prahy jsou velmi sociálně-ekonomicky provázané s hlavním městem a v podstatě slouží jako zázemí pro hlavní město²⁷.

Počet obyvatel ve Středočeském kraji roste už 19 let po sobě. Přispívá tomu hlavně stěhování osob za potenciálně lepší či lépe placenou práci v kraji než v menších krajích České republiky, které jsou více vzdálené od Prahy, jakožto centra ekonomiky ČR. Tito lidé zde zakládají rodiny a Středočeský kraj byl v roce 2016 krajem s nejnižším průměrným věkem (41 let). I přes tento fakt se ale kraj nevyhnul evropskému trendu stárnutí populace²⁸.

Středočeský kraj je charakteristický svým průmyslem a zemědělskou výrobou. Zemědělství prospívá zejména díky výborným přírodním podmínkám na severovýchodě kraje. Průmysl je v kraji zastoupen hlavně automobilkou ŠKODA AUTO, a. s. v Mladé

²⁶ Tamtéž.

²⁷ (Krajská správa Českého statistického úřadu pro Středočeský kraj 2017, Statistická ročenka. 2017)

²⁸ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. 2016. s. 5–6)

Boleslavi a dalšími společnostmi ve strojírenství, dále pak chemickými firmami a potravinářstvím. Nezaměstnanost, průměrné platy a příjmy domácností jsou ve Středočeském kraji ekonomické faktory s velmi pozitivními čísly a jsou druhé nejlepší po Praze. Nezaměstnanost v kraji je dlouhodobě pod celorepublikovým průměrem.

Ovšem příliv obyvatel a vysoká industriální aktivita v kraji způsobují i nepříznivé efekty. Například stále více lidí připadá na jednoho lékaře či zubaře, přibývá dětí do školek, zvyšuje se dopravní zatíženost silnic a závratně stoupají ceny nemovitostí i podnájmů, neboť v kraji značně převyšuje poptávka nad nabídkou.

Na obrázku 1 je pro ilustraci zobrazen kraj Středočeský (region Střední Čechy), konkrétně administrativní členění kraje dle jeho obvodů.

Obrázek 1: Region soudržnosti Střední Čechy



Zdroj: Český statistický úřad [online] [cit. 2018 04-06] Dostupné z: https://www.czso.cz/csu/xs/spravni_rozdeleni_stredoceskeho_kraje_platne_od_1_1_2007.

2 Regionální operační program NUTS 2 Střední Čechy

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Čechy byl stanoven pro celý region Střední Čechy, který územně odpovídá Středočeskému kraji. Program byl určen pro čerpání dotací (finančních prostředků) z evropských strukturálních fondů, a to zejména pro 3 hlavní oblasti, kterými byly doprava, cestovní ruch a integrovaný rozvoj území. ROP Střední Čechy patřil pod programy v hlavním cíli evropských operačních programů pro roky 2007-2013, a to cíli Konvergence. Finance na tento cíl byly vyčleněny z Evropského fondu pro regionální rozvoj s celkovou alokací 25,89 mld. eur. Regionální operační programy, kterých bylo v ČR celkem sedm, měly celkovou částku k alokaci ve výši 4,66 mld. eur²⁹.

Pro implementaci ROP Střední Čechy na úrovni kraje/regionu byl nezbytný dokument *Program rozvoje územního obvodu Středočeského kraje* (PRÚOSK). Dále byly důležité dokumenty na národní a nadnárodní úrovni, a to zejména strategické dokumenty *Strategické obecné zásady Společenství a Národní strategický a referenční rámec*. Tyto strategické dokumenty definovaly hlavní cíle směřované na zlepšení regionů ČR a také EU – konkrétně pro období 2007-2013³⁰.

ROP Střední Čechy spolu s výše zmíněnými dokumenty cílil na problémy, jež se v kraji vyskytují a brání rychlejšímu a efektivnějšímu rozvoji regionu. Jedná se zejména o problém s přetížením a špatným stavem silnic. Důvodem je příliš rychlý a objemný rozvoj výstavby nemovitostí určených k bydlení, špatná infrastruktura malých obcí a také zhoršující se životní prostředí v důsledku vysoké koncentrace obyvatelstva v kraji spolu se stále rostoucím počtem obyvatel. Region Střední Čechy profituje a zároveň ztrácí kvůli blízkosti regionu Praha. Program byl též silně zaměřen na rozvoj statutárních měst, Mladá Boleslav a Kladno, jelikož i zde je spatřován potenciál pro zlepšení, jež by mohl přinést multiplikační efekt při zlepšování okolí velkých měst.

Pro správné fungování operačního programu (dále jen „OP“) a jasné vytyčení cílů byl blíže popsán a dále implementován program *Evropa 2020 Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění*, jehož prioritami jsou inteligentní, udržitelný růst a růst

²⁹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. 2016)

³⁰ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. 2016, s. 12)

podporující začlenění³¹. Tato strategie se týká hlavně prioritní osy č. 3 Integrovaný rozvoj území (viz kapitola 2.3) a projekty, které směřovaly do této osy, byly členěny hlavně v této strategii. Jedná se o projekty zaměřené na zkvalitnění vzdělávání, zvýšení zaměstnanosti a také na snižování chudoby, což by mělo vést k celkovému zlepšení regionu, zejména z pohledu konkurenceschopnosti regionu a atraktivnosti kraje pro život.

2.1 Základní informace o ROP Střední Čechy

Tento program byl schválen ve finální podobě pro Českou republiku Evropskou komisí dne 3. prosince 2007, tedy pouhé 3 roky po vstupu ČR do EU. V tomto regionálním programu bylo vyhlášeno celkem 108 výzev a realizováno více než 1 000 projektů. Dne 3. dubna 2007 se konala schůzka s názvem *Informace k zahájení ROP*, které se zúčastnilo více než sto účastníků z řad zástupců mikroregionů, úředníků obecních úřadů pověřených pro ROP a také zástupců neziskových organizací³².

Důležitým orgánem pro certifikaci výdajů v programu ROP Střední Čechy je Platební a certifikační orgán Ministerstva financí ČR (dále jen „PCO“). To znamená, že řídicí orgán musel průběžně zajišťovat objem proplacených prostředků úspěšným žadatelům, a zároveň předkládat tyto prostředky v žádostech na PCO.

Program byl ukončen doručením zprávy Evropské komise na Úřad Regionální rady dne 28. února 2018. Po více než deseti letech byl dokončen proces snažení o implementaci programu a čerpání prostředků z EU, pro co největší pomoc a rozvoj regionu Středních Čech. V současné době je ředitelem Úřadu Regionální rady pan Ing. Kamil Munia, jehož vydaná tisková zpráva 1. března 2018 ukončila projekt ROP Střední Čechy. Alokace v tomto programu byla na jeho konci spočtena na 102,7 %, bylo tedy úspěšně vyčerpáno vše, co bylo ze strukturálních fondů EU poskytnuto³³.

2.1.1 Orgány ROP Střední Čechy

Zajištění chodu ROP v ČR je podloženo hned několika zákony a nařízeními Evropské komise. Nejdůležitější je zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. V tomto zákoně v §16 je definována Regionální rada regionu soudržnosti jako orgán, který je

³¹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. 2011, s. 8)

³² (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

³³ Tamtéž.

právníckou osobou, řídicím orgánem³⁴ pro příslušný region a svou působnost vykonává ve veřejné správě. Kontrolním orgánem Regionální rady je pro ČR Ministerstvo financí, jež kontroluje rozpočet Regionální rady. Regionální rada (dále jen „RR“) hospodaří ve svém rozpočtu s příjmy, které tvoří například dotace ze státního rozpočtu určené na spolufinancování projektů z fondů EU, dotace z rozpočtu krajů atd. Výdaje RR jsou zejména výdaje na projekty a programy spolufinancované z rozpočtu EU, výdaje na vlastní činnost apod.³⁵

Výbor Regionální rady

Výbor Regionální rady (dále jen „VRR“) je orgánem RR a je ustanoven zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Členové výboru jsou voleni ze zastupitelů příslušného kraje či krajů, které tvoří region soudržnosti. V případě regionu soudržnosti Střední Čechy jde o Středočeský kraj, jak bylo zmíněno výše. Výbor tvoří 15 členů a schází se dle potřeby, minimálně jednou za tři měsíce. Člen výboru má povinnosti jako veřejný úředník. Musí se zúčastňovat zasedání výboru a také má povinnost vykonávat všechny úlohy, které mu Výbor zadá. Další ustanovení VRR jsou uvedena v Jednacím řádu VRR, který si stanovuje Výbor pro region soudržnosti sám³⁶. Jednací řád VRR regionu soudržnosti Střední Čechy například stanovuje podmínky k průběhu jednání, jak má probíhat hlasování VRR, že jednání Výboru jsou veřejná, účast na jednáních Výboru je nezastupitelná atd. Platnost Jednacího řádu VRR stvrdil svým podpisem tehdejší předseda RR regionu soudržnosti Ing. Petr Bendl a to 21. 11. 2007 po úpravách, přičemž platnosti nabyla 2. 7. 2006³⁷.

Úřad Regionální rady

Úřad RR je výkonným orgánem RR. Funguje jako řídicí orgán pro ROP a plní všechny úlohy s tím spojené (kromě úloh, jež jsou vymezené pro Výbor). Úřad musí plnit úkoly, které jsou v rámci organizačních, technických a odborných záležitostí úkoly RR a tím zabezpečuje její chod. Ředitel úřadu (v současnosti pro region Střední Čechy Ing. Kamil

³⁴ Dle Nařízení Rady (ES) č. 1083/2006 ze dne 11. července 2006 o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999.

³⁵ (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje)

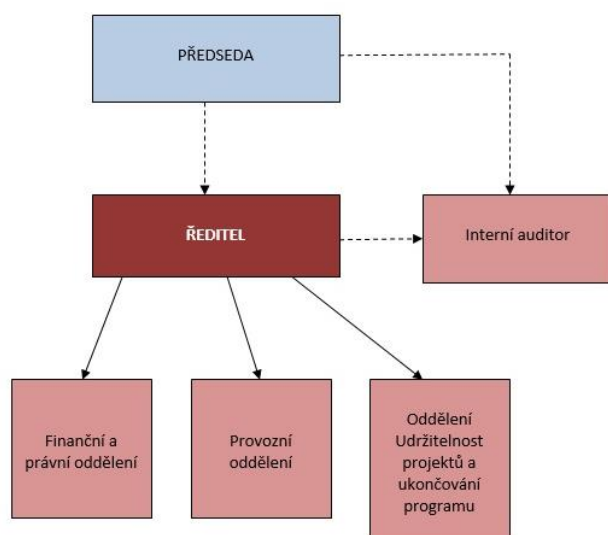
³⁶ Tamtéž.

³⁷ (Jednací řád VRR, 2007)

Munia) je podřízen předsedovi/předsedkyni (nyní Ing. Jaroslava Pokorná Jermanová, současně i hejtmanka Středočeského kraje), i tak ale stojí v čele Úřadu. VRR stanovuje organizační strukturu, rozpočet a počet zaměstnanců Úřadu. Zaměstnanci Úřadu jsou v podstatě úředníci správních celků, neboť se na ně vztahují stejná práva a povinnosti³⁸.

Úřad dle organizační struktury obsahuje tři oddělení, a to Finanční a právní oddělení, Provozní oddělení a Oddělení Udržitelnost projektů a ukončování programů. Struktura Úřadu RR je vyobrazena na Obrázku 2.

Obrázek 2: Organizační struktura Úřadu RR regionu soudržnosti Střední Čechy z 1. 1. 2018



Platnost od: 1.1.2018

Zdroj: Úřad RR [online] [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=f2558d12-94a3-102b-acac-00e0814daf34>.

Monitorovací výbor

Všechny členské státy EU a řídicí orgány regionů se dohodly na činnosti Monitorovacích výborů, jež mají plnit zejména funkci kontrolních orgánů ROP. Spolu s řídicím orgánem kontrolují a obstarávají účinnost a kvalitu provádění ROP.

³⁸ (Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje)

Úkoly Monitorovacího výboru v regionu soudržnosti Střední Čechy jsou:

- sledování realizace programu, a to z pohledu finančních a věcných ukazatelů,
- minimálně jednou za půl roku sledovat pokrok v čerpání financí a plnění cílů ROP,
- kontrolovat a schvalovat výroční zprávy ROP, tyto pak poslat Evropské komisi,
- zpracovávat dokumenty, které se týkají přímo ROP (např. Komunikační nebo Evaluační plán)³⁹.

2.1.2 Globální cíl ROP

Pro projekty v rámci operačních programů je podstatné, aby byly správně, jasně a srozumitelně, dle předchozích analýz, definovány jejich cíle. ROP Střední Čechy se řídí jedním globálním cílem, kterým je dynamické zvyšování HDP a spolu s ním poskytnutí vysoké úrovně života pro obyvatele regionu, měst i vesnic. Globální cíl se orientuje zejména na zlepšení regionu skrze jeho zatraktivnění pro bydlení, podnikání, investice a cestovní ruch⁴⁰.

Globální cíl je dále dělen na specifické cíle⁴¹:

- 1) Zlepšená mobilita obyvatel s přímou vazbou na eliminaci negativních dopadů zvyšující se dopravy a zhoršování životního prostředí.
- 2) Podpora cestovního ruchu skrze zlepšení jeho služeb, což by vedlo k příjezdu většího množství turistů a tito návštěvníci by zůstali v regionu déle. Důsledkem by bylo žádoucí zlepšení těchto faktorů.
- 3) Zesílení role statutárních a velkých měst, aby sloužily jako epicentra, z nichž by poté bylo realizováno zvýšení kvality celých regionů a venkova.
- 4) V návaznosti na předchozí cíle, je nezbytné zaměřit se na zvýšení schopnosti absorbovat více obyvatel či návštěvníků regionu, jak krajem, tak i institucemi.

2.2 Integrovaný plán rozvoje měst

V programu ROP Střední Čechy je zahrnuto i několik doplňkových nástrojů pro jeho realizaci. Doplněk *Integrovaný plán rozvoje měst* (dále jen „IPRM“) je stěžejním pro naplnění cíle této práce, neboť jsou v něm zahrnuty projekty, které jsou analyzovány

³⁹ (<http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=a7199872-8830-102b-a7b4-00e0814daf34>, [online] [cit. 14.3. 2018])

⁴⁰ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁴¹ Tamtéž.

v kapitole 4 (v okrese Mladá Boleslav). IPRM je zahrnut v Prioritní ose č. 3 Integrovaný rozvoj území (viz blíže kapitola 2.3.3) a výběrová kritéria pro projekty jsou téměř stejná pro IPRM i osu č. 3. Ve Středočeském kraji jsou dvě statutární města, tj. Kladno a Mladá Boleslav, a právě tato dvě města byla z IPRM podpořena.

Podporována jsou v IPRM statutární města krajů hlavně proto, aby zajišťovala centrum rozvoje celého regionu. Předvýběr projektů musel být vždy schválen městem. IPRM obou statutárních měst ve Středočeském kraji byly schváleny VRR v září 2008 a následně byly podepsány smlouvy o jejich realizaci. Jelikož došlo k podpisu smlouvy až později v průběhu ROP Střední Čechy, tak byly IPRM značně zpožděné a čerpání neprobíhala standardně. I přes tyto faktory jsou IPRM považovány za úspěšné, i když dodržení cíle – zlepšení ekonomického rozvoje měst – nelze příliš hodnotit, jelikož Kladno i Mladá Boleslav patří k nejrozvinutějším oblastem ČR⁴².

IPRM Mladá Boleslav

Mladá Boleslav ve svém IPRM směřovala hlavně na zlepšení životního prostředí, zlepšení veřejných služeb a infrastruktury ve městě. Schválená dotace na IPRM Mladá Boleslav byla ve výši 18 829 315 eur (z toho ERDF 16 004 918 eur) a dále byla navýšena ještě o 1 522 966 eur (z toho ERDF 1 294 521 eur). Pro fungování IPRM byl založen Řídící výbor o 13 členech, který schválil pro IPRM Mladá Boleslav 29 projektů, přičemž 25 bylo úspěšně zrealizovaných a dostalo dotaci. Projekt IPRM je hodnocen veřejností i odborníky velmi pozitivně. Konkrétně v Mladé Boleslavi došlo za jeho podpory například k revitalizaci Staroměstského náměstí nebo výstavbě nového plaveckého bazénu⁴³.

2.3 Prioritní osy

Pro ROP a také pro správnou definici cílů ze strany orgánů EU, národních orgánů ČR a krajských úřadů jsou definovány prioritní osy⁴⁴ ROP, které jsou dále rozděleny na 11 konkrétních zón podpory (viz Graf 1).

⁴² (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁴³ Tamtéž.

⁴⁴ „Prioritní osa – jedna z priorit strategie v operačním programu skládající se ze skupiny operací, které spolu vzájemně souvisejí a mají konkrétní měřitelné cíle“ (Pravidla způsobilých výdajů pro programy spolufinancované ze strukturálních fondů a Fondu soudržnosti na programové období 2007-2013, 2010)

V ROP Střední Čechy najdeme čtyři prioritní osy: Doprava, Cestovních ruch, Integrovaný rozvoj území a Technická pomoc. Každá z os má své specifické cíle a konkrétní oblasti podpory, dle kterých se člení žádosti o dotaci na projekty. V průběhu realizace programu došlo k několika úpravám prioritních os a jejich oborů zájmu, jelikož v některých bodech nedocházelo k podávání žádných žádostí, a naopak některá témata byla velmi populární. Například *Prioritní téma 24*, které se věnovalo cyklostezkám, bylo jedním z nejvíce plněných (384,1 %). Důvody byly dva. Zaprvé náklady na výstavbu jednoho kilometru cyklostezky byly až třikrát vyšší, než bylo plánováno při vytváření programu a zadruhé bylo podpořeno asi o 60 % více projektů na výstavbu cyklostezek, než bylo původně plánováno⁴⁵.

Měření a sledování naplňování cílů prioritních os bylo významné pro celkové hodnocení naplnění globálního cíle ROP Střední Čechy. Sledování indikátorů pomocí statistických dat pro jednotlivé osy a jejich vyhodnocování bylo prováděno pomocí indikátorů dopadu, výsledku či výstupu. Jedná se o specifické indikátory pro jednotlivé osy. Konkrétní indikátory jsou uvedeny na konci kapitol věnovaných osám cestovní ruch a integrovaný rozvoj území.

2.3.1 Prioritní osa č. 1: Doprava

Prioritní osa Doprava je cílena na „*zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel*“⁴⁶ v kraji a s tím spojené snižování špatných dopadů vysoké frekvence dopravy na životní prostředí. Středočeský kraj obklopuje celé území hlavního města Prahy a prochází jím všechny největší dopravní tepny ČR. Proto bylo původně plánováno vynaložit na tuto osu nejvíce prostředků EU, což nebylo dodrženo, viz tabulka 4. Prioritní osa č. 1 se týká silniční dopravy, cyklistické dopravy a veřejné dopravy. Problémem po skončení ROP Střední Čechy zůstalo nízké číslo nově vybudovaných silnic II. a III. třídy. Naopak pozitivním faktorem je dosažení cíle vybudování nových cyklostezek a nákup nových nízkopodlažních ekologických vozidel pro veřejnou dopravu. Jelikož se tato osa týká Globálního cíle „*zajištění vysoké a udržitelné mobility obyvatel a snižování negativních dopadů dopravy na*

⁴⁵ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁴⁶ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 127)

*životní prostředí*⁴⁷ je nezbytné zmínit, že dle hodnocení *Závěrečné zprávy o provádění* došlo k naplnění tohoto cíle a osa byla prováděna správně⁴⁸.

2.3.2 Prioritní osa č. 2: Cestovní ruch

Prioritní osa č. 2 je věnována Cestovnímu ruchu. V této ose je cíleno na zvýšení návštěvnosti regionu a prodloužení délky pobytu návštěvníka regionu a tím zvýšit zisky z cestovního ruchu pro kraj. Hodnocení osy je stanoveno dle čtyř indikátorů výsledku a jednoho indikátoru výstupu (*počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na rozvoj cestovního ruchu*)⁴⁹.

Čtyři indikátory výsledku⁵⁰:

- počet podpořených projektů na rozvoj cestovního ruchu,
- délka nově vybudovaných cyklostezek,
- počet zrekonstruovaných památkových objektů,
- počet nově vybudovaných nebo zrekonstruovaných lůžek.

U těchto indikátorů bylo dosaženo maximální alokace a dokonce přečerpání prostředků, což lze považovat za pozitivní. Přečerpání mělo výrazný efekt na zlepšení infrastruktury a zvýšení atraktivity regionu pro návštěvu, ačkoliv v hodnocení dosažení globálního cíle pro osu č. 2 nebyl progres hodnocen kladně a splnění cíle je v *Závěrečné zprávě o provádění* považováno jen za částečné. Důvodem je nižší podíl čerpání dotací na projekty v této ose, než v ostatních osách (osy č. 1 a č. 3)⁵¹.

Zlepšení infrastruktury v kraji je úkolem veřejné správy a místních samospráv. Při realizaci projektů se zaměřením na infrastrukturu cestovního ruchu byla velmi důležitá spolupráce těchto institucí mezi sebou a také s orgány EU a orgány ROP (Regionální rada a pod ní spadající Výbor regionální rady). Neméně důležitá byla také podpora marketingové propagace a zlepšení služeb cestovního ruchu v regionu.

Cestovní ruch je v regionu Střední Čechy stále velmi diskutovaným tématem. Region je známý hlavně svou průmyslovou základnou a není považován za turisticky atraktivní.

⁴⁷ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 127)

⁴⁸ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁴⁹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 43)

⁵⁰ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 149)

⁵¹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

Atraktivita přesto nabízí a úkolem Prioritní osy č. 2 bylo na ně poukázat, zlepšit jejich dostupnost i návštěvnost a zvýšit příjmy z cestovního ruchu v kraji. Dá se očekávat, že s růstem zájmu obyvatel ČR o dovolenou v tuzemsku, poroste i jejich zájem navštívit Středočeský kraj. Dalším cílem, který by měl být v této ose řešen, je nárůst počtu zaměstnanců v cestovním ruchu a nárůst jejich mezd. V kraji je nejatraktivnější dojíždět za prací do Prahy a bydlet v kraji Středočeském, anebo pracovat v boleslavské Škodovce a odvětví cestovního ruchu jsou pro zaměstnání neatraktivní, což nemůže vést k jeho smysluplnému rozvoji. Hodnocení dosažení těchto faktorů je obsahem kapitoly 5.

2.3.3 Prioritní osa č. 3: Integrovaný rozvoj území

Osa Integrovaný rozvoj území se zaměřuje na zvýšení a zajištění kvalitního života obyvatel měst a obcí a také na podporu větších měst, jako center pro růst regionu. Cílů bylo dosahováno realizací projektů na modernizaci městských částí, zvýšení kvality veřejných služeb či rozvoj venkova. V této ose bylo dosahování cílů hodnoceno pomocí pěti indikátorů výstupu a pěti indikátorů výsledků, přičemž všechny tyto indikátory se přímo váží na ROP Střední Čechy. Osa č. 3 a její cíle se prolínají s programem *Evropa 2020*, který byl zmíněn výše.

Indikátory výstupu⁵²:

- projekty na udržitelný rozvoj,
- počet projektů na rozvoj vybraných měst (Kladno a Mladá Boleslav),
- počet podpořených projektů na ostatní města regionu,
- projekty na rozvoj venkova,
- nově pořízená ekologická vozidla pro hromadnou dopravu.

Indikátory výsledku⁵³:

- plocha regenerovaných a revitalizovaných území ve městech (významný pokrok v okrese Mladá Boleslav),
- plocha regenerovaných a revitalizovaných území na venkově,
- plocha regenerovaných a revitalizovaných území celkem,
- počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj měst,

⁵² (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 171)

⁵³ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 172)

- počet nově vytvořených pracovních míst v rámci projektů na udržitelný rozvoj ve venkovských oblastech.

Osa číslo 3 je specifická tím, že průběh v rámci oblastí podpory 3.2 a 3.3 (viz diagram 1) probíhal v souladu s plánovaným progresem, ale na druhou stranu čerpání v oblasti 3.1 probíhalo zpožděně, protože v něm je zahrnut IPRM a ten byl podepsán až v roce 2008. Navzdory těmto komplikacím byl projeven enormní zájem o příspěvky na projekty v rámci školství, volnočasových aktivit nebo na revitalizaci území. Z těchto důvodů došlo v roce 2009 k převedení (realokaci) části prostředků z prioritní osy č. 1 do osy č. 3.

Globální cíl v této ose „*zajištění kvality života ve městech i na venkově a posílení role městských center jako přirozených pólů růstu v regionu*“⁵⁴ se dá považovat za naplněný, jelikož v této ose byl nemalý zájem o spolufinancování projektů, osa byla několikrát navýšena a její celková alokace byla nejvyšší z prioritních os. 39 projektů realizovaných z IPRM Kladno a IPRM Mladá Boleslav také výrazně přispělo k rozvoji regionu a na tento fakt snad může být do budoucna navázáno v dalším rozvoji menších obcí a venkova⁵⁵.

2.3.4 Prioritní osa č. 4: Technická pomoc a absorpční kapacita

Prioritní osa č. 4 je osou, která zajišťuje fungování výše zmíněných os, podporu činností spojených s realizací projektů, monitorování a kontrolu programů, hodnocení celého programu ROP Střední Čechy a zlepšení absorpční kapacity subjektů, jež získávají dotace. V této ose najdeme tři indikátory výstupu a jeden indikátor výsledku (*počet proškolených osob* – plnění na 225 %).

Indikátory výstupu⁵⁶:

- počet projektů zaměřených na technickou pomoc,
- realizace evaluačních studií a zpráv (celkem) – plnění jen 45 %,
- počet vytvořených metodických a technicko-informačních materiálů.

Z dat dostupných v *Závěrečné zprávě o provádění* je zřejmé, že alokace na tuto osu byla vyčerpána jen z části, a to přesně 89,7 %. Analýza splnění cílů je pozitivní, neboť i přes neúplnou alokaci byly v rámci této osy dostatečně podpořeny všechny ostatní osy.

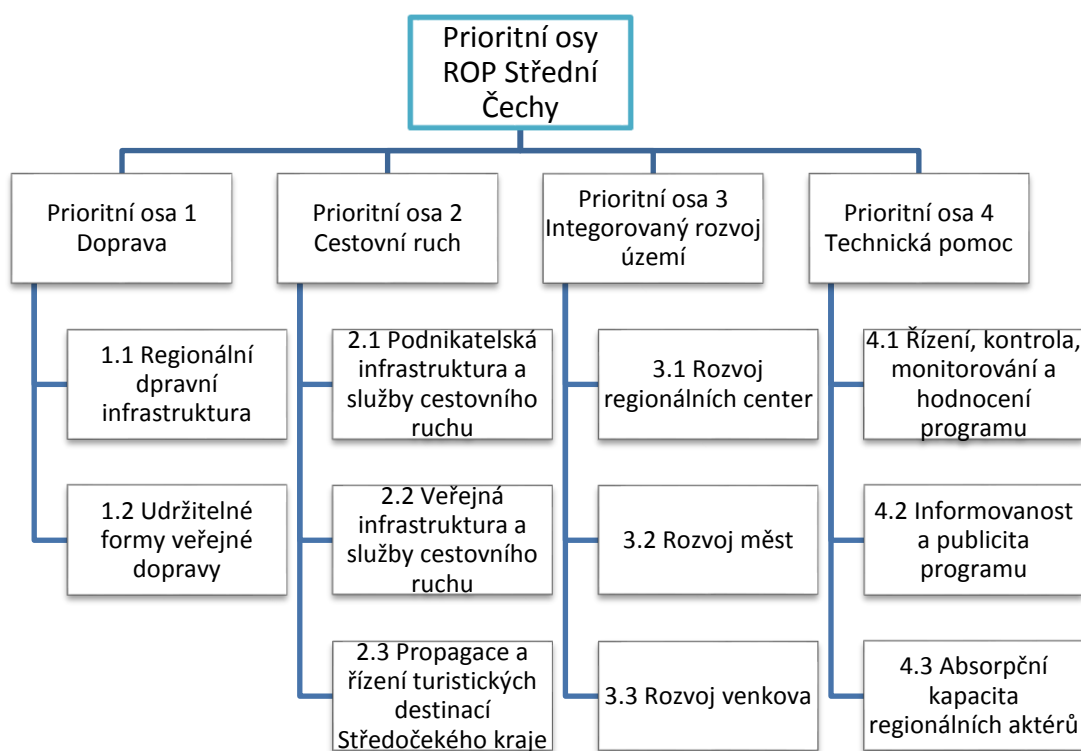
⁵⁴ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 175)

⁵⁵ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁵⁶ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 196)

V grafu 1 je zobrazena struktura prioritních os a jejich konkrétních segmentů zájmu. Přehledně lze z grafu vyčíst ty nejdůležitější zájmové oblasti, jež byly jen okrajově zmíněny výše. Obory zájmu jsou velmi důležité pro bližší specifikaci a zařazení žádostí o dotaci. V každém z těchto segmentů jsou vyhlašovány jednotlivé výzvy, do kterých je možné přihlašovat žádosti⁵⁷.

Graf 1: Struktura Prioritních os a jejich oborů



Zdroj: (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016).

Tabulka 4 je dalším z hodnotících prvků ROP Střední Čechy, přičemž tato tabulka ukazuje procentuální rozdělení alokací finančních prostředků na jednotlivé prioritní osy. Evidentní je, že nejvíce prostředků bylo původně plánováno alokovat do osy č. 1, ale končené údaje ukazují, že nejvíce bylo v průběhu období 2007-2013 alokováno do osy č. 3. Důvodem je několik realokací finančních částek z osy č. 1 do osy č. 3, ke kterým došlo v průběhu realizace ROP Střední Čechy. Realokace byly způsobeny velkým zájmem o projekty v ose č. 3 a nižším zájmem o dotace v ose č. 1. Také je patrné navýšení celkových prostředků

⁵⁷ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

na čerpání, což také ukazuje na zájem o dotace a dostatečnou podporu ROP ze strany Evropské komise⁵⁸.

Tabulka 4: Finanční alokace ROP Střední Čechy – původní plán plus konečná data

Osa	Původní alokace (v %)	Původní uvažovaný příspěvek EU (v €)	Výsledná alokace (v %)	Výsledný příspěvek EU (v €)
Prioritní osa 1 - Doprava	41,60 %	232 578 877,00	39,19 %	224 045 152,00
Prioritní osa 2 - Cestovní ruch	18,00 %	100 635 091,00	14,48 %	82 796 845,00
Prioritní osa 3 - Integrovaný rozvoj území	37,00 %	206 861 020,00	43,23 %	247 161 254,00
Prioritní osa 4 - Technická pomoc	3,40 %	19 008 851,00	3,10 %	17 713 851,00
Celkem	100,00 %	559 083 839,00	100,00 %	571 717 102,00

Zdroj: (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016).

⁵⁸ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

3 Porovnání ROP Střední Čechy s ostatními regiony soudržnosti ČR

Kapitola třetí bude porovnávat a analyzovat jednotlivé regiony soudržnosti, kterých je v České republice dohromady sedm. Cílem porovnání je zjistit, do kterého regionu bylo alokováno nejvíce prostředků z fondů EU, do kterého bylo alokováno nejvíce financí na rozvoj cestovního ruchu a regionálního rozvoje, jaké důvody za tím stály a zda region dosáhl výrazných změn. Jedná se o regiony Severozápad, Moravskoslezsko, Jihovýchod, Severovýchod, Střední Morava, Jihozápad a Střední Čechy. Všechny tyto regiony byly členěny jako regiony NUTS a spadají do prvního a hlavního cíle hospodářské a sociální politiky OP pro období 2007–2013, tedy cíle Konvergence. Z členění je vyjmut region soudržnosti Hl. město Praha, jelikož se jedná o specifickou oblast ČR. Cíl Konvergence měl přidělenou částku 25,89 miliard eur pro ČR, přičemž na regiony soudržnosti připadla suma 4,66 miliard eur.

Výsledkem tohoto srovnání budou dvě tabulky – jedna obsahující finanční data a druhá počet projektů realizovaných pro podporu cestovního ruchu a regionálního rozvoje. Výsledkem analýzy bude informace, jaký region získal nejvíce peněz z EU a jaký region realizoval nejvíce projektů zaměřených na cestovní ruch a rozvoj regionu. Identifikováno bude, zda důvodem nejvyšší alokované částky pro daný region byla jeho geografická poloha, ekonomická zaostalost (vyspělost) nebo například kvalitní příprava a realizace projektů ze strany žadatelů o dotace. Z těchto získaných dat lze snadno vyhodnotit, zda ROP skutečně pomohl rozvoji daného regionu.

3.1 Čerpání financí

Nejprve je uvedena stručná charakteristika regionů soudržnosti a jejich prioritních os, pro lepší přehlednost a uvedení do kapitoly. Dále následuje porovnání čerpání celkových financí na ROP pro jednotlivé regiony soudržnosti, z čehož bude získána informace, kam bylo alokováno nejvíce finančních prostředků, následováno analýzou důvodů tohoto rozložení. Další srovnání bylo uskutečněno z vyhledaných odpovídajících dat pro oblasti cestovního ruchu a regionálního rozvoje. Data budou utříděna do dvou přehledných grafů, aby mohla být následně provedena konkrétní porovnávací analýza týkající se alokace financí mezi regiony a počtu projektů určených na rozvoj cestovního ruchu a regionu.

Severozápad

Region soudržnosti Severozápad se skládá ze dvou krajů, Ústecký a Karlovarský. ROP Severozápad obsahuje 5 prioritních os. Celková alokace pro tento region z ERDF (stejný u všech regionů soudržnosti) byla 762,77 milionů eur. Pro analýzu v této práci jsou z tohoto ROP vybrány k porovnání osy Udržitelný rozvoj cestovního ruchu, Regenerace a rozvoj měst a Integrovaná podpora místního rozvoje. Dvě poslední jmenované osy budou spojeny v jednu, která bude posléze porovnávána s osou ROP Střední Čechy – Integrovaný rozvoj území.

Severovýchod

Region soudržnosti regionu NUTS 2 Severovýchod tvoří tři kraje – Liberecký, Pardubický a Královéhradecký. Pro tento region byla vyčleněna částka v alokaci ve výši 671,29 milionů eur. ROP regionu Severovýchod sestává z 5 prioritních os, přičemž pro porovnání byly vybrány osy Cestovní ruch a Rozvoj městských a venkovských oblastí.

Jihozápad

Region soudržnosti Jihozápad tvoří dva kraje, Jihočeský a Plzeňský. Celková alokace pro ROP regionu Jihozápad byla vyčíslena na 633,65 milionů eur. ROP tohoto jihočeského regionu je rozdělen na čtyři prioritní osy. K analýze byly zvoleny dvě, které se týkají cestovního ruchu a regionálního rozvoje – Stabilizace a rozvoj měst a obcí a Rozvoj cestovního ruchu.

Jihovýchod

Další jihočeský region je region soudržnosti Jihovýchod, který se skládá ze dvou krajů – kraje Vysočina a Jihomoravského kraje. Z ERDF bylo pro tento region NUTS 2 vyčleněno 720,36 milionů eur. Oblasti podpory byly rozděleny do 4 prioritních os, přičemž pro porovnání jsou vybrány dvě – Rozvoj udržitelného cestovního ruchu a Udržitelný rozvoj měst a venkovských sídel.

Střední Morava

Region soudržnosti Střední Morava je taktéž regionem, který se skládá ze dvou krajů ČR. Jedná se o kraje Olomoucký a Zlínský. Pro tento region bylo na jeho rozvoj a zvýšení konkurenceschopnosti vyčleněno z ERDF celkem 672,24 milionů eur. ROP Střední

Morava byl rozčleněn na 4 prioritní osy, vybrány zde jsou osy Integrovaný rozvoj a obnova regionu a osa Cestovní ruch.

Moravskoslezsko

Region soudržnosti NUTS 2 Moravskoslezsko je tvořen jen jedním krajem, krajem Moravskoslezským. V ROP pro tento region najdeme 5 prioritních os. Celková alokace finančních prostředků pro tento region byla 734,27 milionů eur. 4 z 5 os jsou věnované rozvoji regionu (Regionální infrastruktura a dostupnost, Podpora prosperity regionu, Rozvoj měst, Rozvoj venkova). V ose Podpora prosperity regionu se již nachází obor zájmu 2.2 Rozvoj cestovního ruchu. Tento obor bude zahrnut do komparace jako individuální prioritní osa. Pro porovnání Prioritní osy z ROP Střední Čechy – Integrovaný rozvoj území – budou pro analýzu sloučeny osy Rozvoj měst a Rozvoj.

Střední Čechy

Region soudržnosti Střední Čechy je totožný se Středočeským krajem. Jeho ROP byl detailně popsán v kapitole 2., proto jsou zde uvedena jen základní data, která jsou podstatná pro komparaci s ostatními regiony. ROP Střední Čechy byl realizován ve 4 prioritních osách. Dvě prioritní osy – Cestovní ruch a Integrovaný rozvoj území – tvoří základní osy porovnání s ostatními regiony. Pro tento region bylo vyčleněno 571,72 milionů eur, což je nejméně z alokací pro všechny regiony.

(vše výše: <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013> a Závěrečné zprávy ROP)

Tabulka 5: Celková alokace pro ROP

ROP	Celková alokace
Severozápad	762,77 mil. eur
Moravskoslezsko	734,27 mil. eur
Jihovýchod	720,36 mil. eur
Střední Morava	672,24 mil. eur
Severovýchod	671,29 mil. eur
Jihozápad	633,65 mil. eur
Střední Čechy	571,72 mil. eur

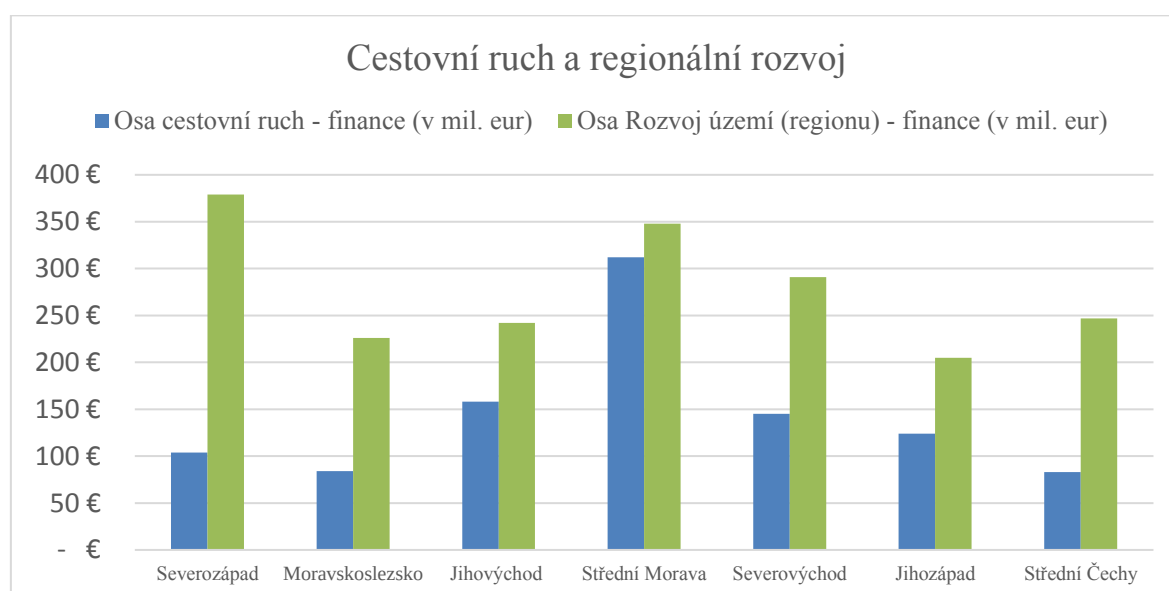
Zdroj: Úvodní strana www.Dotace.eu [online] [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/cs/Uvodni-strana>.

V tabulce 5 jsou shrnuty celkové částky, které byly alokovány pro jednotlivé regiony soudržnosti v ČR. Tabulka je seřazena sestupně. Nejvyšší částka 762,77 milionů eur byla poskytnuta regionu Severozápad. Druhá nejvyšší částka byla poskytnuta z ERDF pro region soudržnosti Moravskoslezsko, který je jedním z nejméně rozvinutých regionů ČR. Vysoká podpora z EU je pro oba regiony pochopitelná a dá se říci, že zcela oprávněná. Důvodem je nízký HDP na obyvatele a vysoká nezaměstnanost v krajích. Nejmenší částka byla poskytnuta regionu Střední Čechy, což je dáno rozvinutostí regionu, jeho ekonomickou vyspělostí (nadprůměrné HDP na obyvatele a míra nezaměstnanosti pod celorepublikovým průměrem), průmyslové výrobě a silné vazbě na region Hlavního města Prahy.

3.2 Porovnání os – finanční alokace

Pro porovnání financí alokovaných na cestovní ruch a regionální rozvoj byl sestaven Graf 2. Graf byl uspořádán dle dat všech ROP v ČR. Data byla přizpůsobena Prioritním osám z ROP Střední Čechy. V ROP Střední Čechy jsou přímo dvě jednotlivé osy zaměřené na cestovní ruch a regionální rozvoj (Prioritní osa č. 2 Cestovní ruch a Prioritní osa č. 3 Integrovaný rozvoj území (dále jen „IRÚ“) a další regiony mají členění poněkud jiné (bylo popsáno výše).

Graf 2: Finance na cestovní ruch a regionální rozvoj



Zdroj: (Závěrečná zpráva o provádění ROP. 2016), Závěrečné zprávy ROP všech regionů a vlastní výpočty.

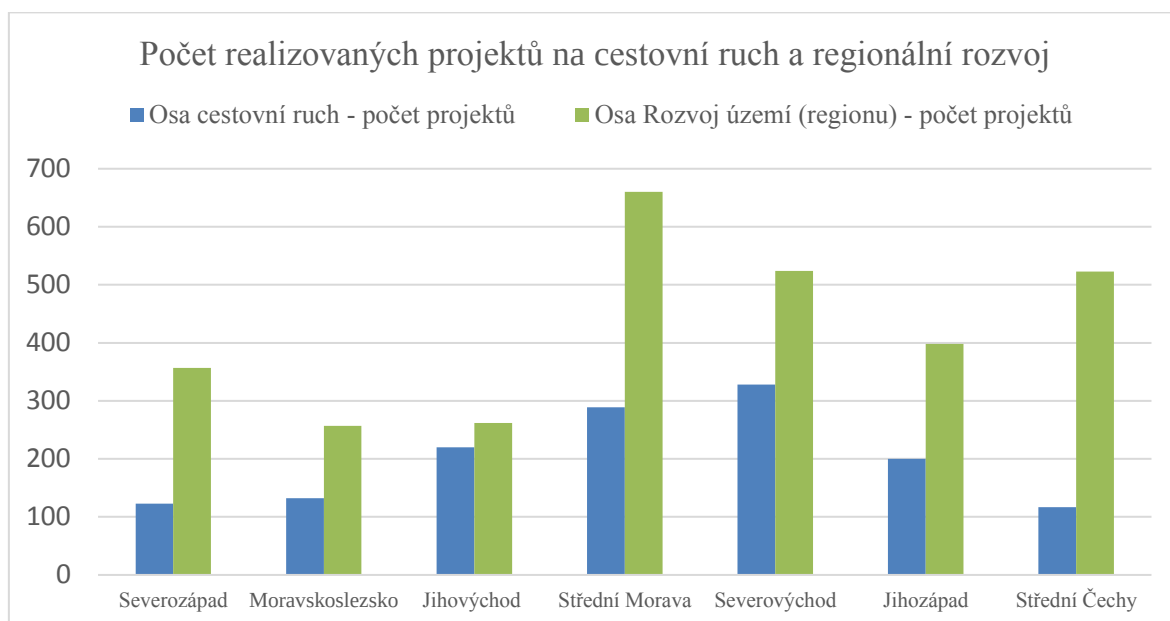
Nejvyšší poskytnutá částka na cestovní ruch byla v regionu Střední Morava. Region není příliš turisticky navštěvovaný a je daleko od hlavního města. Proto je pochopitelná velká alokace, aby došlo ke zvýšení návštěvnosti, jelikož se v regionu nachází mnoho významných kulturních památek a přírodních zajímavostí (např. Hrad Bouzov, Svatojánský most, Zámek Náměšť na Hané). Naopak nejmenší částka na cestovní ruch byla vykázána pro region Střední Čechy. Pro Střední Čechy není zlepšení cestovního ruchu prioritou. Převládá spíše zaměření na zlepšení dopravy, veřejné infrastruktury a modernizace centrálních míst kraje (měst).

Nejvyšší částka alokované na rozvoj regionu byla shledána v regionu Severozápad. Region Severozápad je oblast s nejvyšší alokací vůbec, a tak je zde pochopitelná i nejvyšší alokace na rozvoj regionu. Region Severozápad je podpořen nejvíce, kvůli špatně dopravní infrastruktuře v krajích, špatným přírodním podmínkám (kalamity kůrovce v horách) a nutné modernizaci veřejného prostoru měst a obcí. Nejmenší částku na rozvoj regionu lze najít opět v regionu Střední Čechy, jelikož je to region vyspělý a disponuje vysokými vlastními zdroji.

3.3 Porovnání os – počet realizovaných projektů

Pro porovnání počtu projektů realizovaných pro Cestovní ruch a regionální rozvoj byly zvoleny stejné osy jako u financí, blíže popsané v úvodu kapitoly. Výše financí není přímo úměrná počtu zrealizovaných projektů. Důvodem může být výše přidělovaných částek, kdy bylo schváleno méně projektů, ale projekty obdržely vyšší částky. Data jsou shrnuta v grafu 3.

Graf 3: Počet realizovaných projektů



Zdroj: (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016), Závěrečné zprávy ROP všech regionů a vlastní výpočty.

Nejvíce zrealizovaných projektů na podporu regionálního rozvoje bylo v regionu Střední Morava (660). Dále pak v regionu Severovýchod a ve Středních Čechách. Nejvíce projektů na Střední Moravě ukazuje na velkou aktivitu tamějších subjektů v žádostech a celkový vysoký zájem o zlepšení regionu. Projektů na cestovní ruch je ve všech regionech méně než projektů na regionální rozvoj. Nejvíce projektů na cestovní ruch bylo realizováno v regionu Severovýchod (328). O 39 projektů méně bylo realizováno na Střední Moravě. Projekty realizované na rozvoj regionu lze považovat jako způsoby zatraktivnění regionů i pro cestovní ruch. Ačkoliv jsou v této části práce uváděny separátně, je evidentní jejich vzájemná provázanost, která je podstatná pro rozvoj obou těchto oborů.

4 Analýza zrealizovaných projektů ve Středočeském kraji

V této kapitole bude provedena analýza projektů, které se uskutečnily ve Středočeském kraji. Konkrétně v okrese Mladá Boleslav. Okres Mladá Boleslav, jenž je největším správním obvodem obce s rozšířenou působností Středočeského kraje, bude hlavním centrem zájmu pro analýzu vybraných projektů⁵⁹. Pro analýzu v této práci jsou vybrány tři úspěšné projekty, přičemž hned první analyzovaný projekt, Metalová cesta Mladou Boleslaví, je projektem, jež se skládá ze dvou částí a v podstatě zahrnuje dva odlišné projekty, oba s vazbou na cestovní ruch a regionální rozvoj. Dalším projektem je vybavení interiéru Leteckého muzea Metoděje Vlacha, které bylo spolufinancováno dotací EU, konkrétně projektem nesoucím název „Letecké muzeum – interiér“.

Analýza těchto projektů ukáže, jak bylo postupováno při žádosti o dotaci z ROP Střední Čechy a jaký postup byl zvolen pro následnou úspěšnou realizaci. Jelikož všechny analyzované projekty cílily na zvýšení cestovního ruchu v regionu, tak následovat bude zhodnocení, zda k tomu skutečně došlo nebo toho docíleno nebylo.

Kapitola bude nejprve uvedena popisem a vysvětlením metodiky přípravy projektu a vysvětlením, jak probíhá proces žádosti o dotaci. Poté bude následovat stručný popis, jaké body by měly být dodrženy, aby byl projekt úspěšný. Nejpodstatnější na konec bude popis hodnotících kritérií, dle kterých je zhodnocen efekt projektu.

4.1 Příprava projektu a žádost o dotaci

Proces přípravy projektu, jeho plánování, administrativa žádosti o dotaci a následně celý průběh realizace je proces velmi zdoluhavý. Pokud byl projekt schválen a prošel výběrovým řízením, tak jeho žadatel musí podepsat závazné dokumenty (podmínky poskytnutí dotace či pravidla poskytnutí dotace) a pouze v případě že dodrží všechny body těchto podmínek či pravidel a proběhne po realizaci projektu hodnocení jak administrativní, tak i fyzické na místě realizace, teprve poté je proplacena částka příspěvku EU⁶⁰. Samozřejmě může dojít k nedodržení některých bodů v závazných dokumentech. Buď žadatel neobdrží dotaci anebo bude částka, o kterou žádal, upravena (snížena). Přidělením dotace ale nekončí povinnosti příjemce, a zejména u investičních projektů musí

⁵⁹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

⁶⁰ (Plchová Božena et al. 2010, s. 79)

být dodržena ještě tzv. udržitelnost, tedy určité období, kdy je projekt již v provozu a příjemce musí prokázat, že je jeho projekt funkční a provozuschopný i v době po skončení financování z peněz v rámci dotace.

Prvním krokem pro přípravu projektového plánu je vhodný výběr dotačního titulu. Pro subjekty, které usilují o dotaci, lze zvolit dva přístupy. Buď subjekt může najít vhodnou Výzvu (dotační program), která je vypsána v ROP Střední Čechy, a kterou může podnik pro svou žádost využít, anebo podnik vyhodnotí svůj aktuální stav či své potřeby a dle toho hledá příslušnou Výzvu (dotační program), v rámci kterého by mohl podat žádost o dotaci. Oba přístupy mají své výhody i nevýhody⁶¹.

V této práci se uvažuje subjekt, který má jasnou představu o svém projektovém záměru, a poté hledá vhodný dotační program pro finanční podporu. Projektový plán musí již v přípravné fázi obsahovat několik bodů, aby byl jeho záměr zřejmý a pochopitelný i pro třetí osoby, které přijdou do styku s plánem projektu (např. pracovníci implementačních agentur). Body jsou: definice cíle projektu, přínosy pro subjekt i okolí, stručný popis provedení projektu z technické stránky, předběžný rozpočet a jeho náklady, předběžný harmonogram realizování záměru a také musí být jasně vymezen žadatel, který bude žádost předkládat. Pro vymezení těchto bodů lze využít služeb odborníků, jejichž pracovní náplní je tvořit žádosti pro dotace ze strukturálních fondů, anebo si lze najmout poradenskou firmu. Doplnujícími údaji je např. ujištění, že subjekt je oprávněným příjemcem (podmínky na velikost firmy: malý nebo střední podnik do 250 zaměstnanců a další podmínky dle metodiky Evropské komise) či ujištění se, že projekt lze realizovat v daném termínu atd.⁶²

Pro jasnější pochopení průběhu žádosti je uveden stručný postup žádosti a náležitý obsah projektových dokumentů dle knihy *Česká republika a EU: ekonomika, měna a hospodářská politika* autorů paní prof. Ing. Boženy Plchové, CSc., pana doc. Ing. Josefa Abraháma, Ph.D. a pana doc. Ing. Mojmíra Helíška, CSc. Primární je výběr a analýza vhodného dotačního titulu a získání co nejvíce dat o něm. Dokumenty určené pro dotační titul musí obsahovat:

- 1) Oznámení o vyhlášení kola výzvy.

⁶¹ (Plchová Božena et al. 2010)

⁶² (Plchová Božena et al. 2010, s. 80)

- 2) Pokyny pro žadatele.
- 3) Pokyny pro vyplňování webové aplikace (od roku 2007 online).

Dále následuje žádost o dotaci, kterou lze vyplňovat online na příslušných webových stránkách, např. <https://mseu.mssf.cz/> či <https://www.eu-zadost.cz/uvod.aspx>: program Benefit 7 (již ukončený systém, kterým byly administrovány projekty v rámci programovacího období 2007-2013). Je jasné, že žádost musí být v českém jazyce a finanční údaje v jednotkách Kč⁶³. (I když alokace z EU do fondu PCO je v eur).

Ve formuláři žádosti o finanční dotaci, která se může lehce odlišovat dle různých dotačních titulů, musí být následující body⁶⁴:

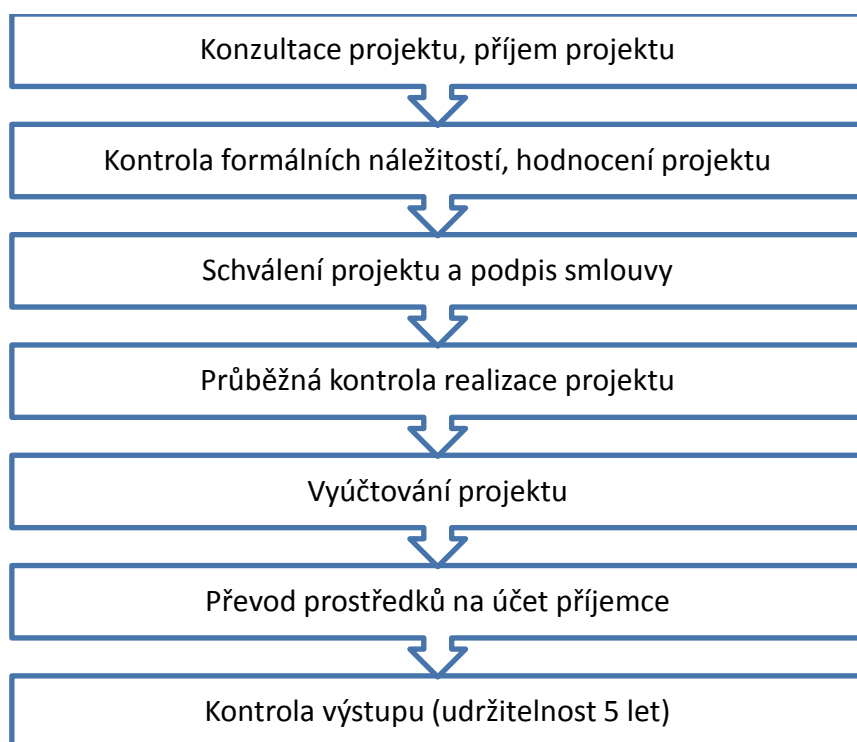
- 1) Název projektu.
- 2) Umístění projektu.
- 3) Zdůvodnění projektu.
- 4) Popis projektu – cíl, popis současných problému, spojitost s prioritami a opatřeními programů, vysvětlení, proč by měl projekt být podpořen fondem EU.
- 5) Zabezpečení projektu – analytické, alokační, organizační, finanční, technické a personální.
- 6) Časový postup při realizaci projektu.
- 7) Finanční plán.
- 8) Výběr a určení indikátorů pro monitorování a hodnocení projektu.
- 9) Publicita.
- 10) Očekávané efekty z realizace projektu.
- 11) Zajištění implementace projektu do praxe.
- 12) Seznam příloh.

Postup žádosti o dotaci (průběh celé žádosti a realizace projektu) byl také prezentován na schůzce Přestavení RR regionu soudržnosti Střední Čechy. Tento postup je znázorněn v grafu 4.

⁶³ (Plchová Božena et al. 2010)

⁶⁴ (Plchová Božena et al. 2010, s. 89–90)

Graf 4: Postup schvalování, kontroly a dokončení administrativy žádosti projektu



Zdroj: Mgr. Marek Kupsa, Představení regionální rady, 3. 4. 2007, Praha.

4.2 Hodnocení projektu

Pravděpodobně nejdůležitější částí projektu je jeho hodnocení dle přesně definovaných kritérií. Hodnocení lze provádět několika způsoby. Jeden způsob je popsán níže, dle publikace *Česká republika a EU: ekonomika, měna a hospodářská politika* autorů paní prof. Ing. Boženy Plchové, CSc., pana doc. Ing. Josefa Abraháma, Ph.D. a pana doc. Ing. Mojmíra Helíška, CSc. Touto podkapitolou bude uvedena podkapitola případových studií konkrétních projektů v rámci ROP Střední Čechy.

Dle definice knihy *Česká republika a EU: ekonomika, měna a hospodářská politika*, probíhá hodnocení v několika fázích, kdy jsou postupně hodnocena Formální kritéria, Přijatelnost projektu a poté je zhotoveno Bodové hodnocení projektu.

Definice hodnocení: *Věcné a finanční hodnocení projektu probíhá na základě hodnotících kritérií, které jsou uvedeny v hodnotící tabulce, jež uvádí i váhu jednotlivých kritérií.*

Hodnoticí tabulka je veřejně přístupná pro každý druh dotačního programu ze strukturálních fondů⁶⁵.

Hodnoticí kritéria se liší dle operačního programu, a proto je nelze unifikovat. Bývají součástí informací o výzvách a v rámci výzev v jednotlivých kolech. Zmíněno může být několik kritérií, která se objevují v rámci ROP určených pro obce, kraje či neziskové organizace. Například je hodnocen projekt jako celek (kritéria s odpovědí ANO/NE, projekt je vhodný/není vhodný), naplnění indikátorů, žadatelovy schopnosti, kvalita projektu z jeho technické stránky (váha je zde 40 % a hodnocení je provedeno technickým expertem) a dále například relevantnost projektu (váha je pro toto kritérium taktéž 40 % a expertní komise je orgánem pro jeho hodnocení)⁶⁶.

4.3 Zrealizované projekty

Níže zmíněné a zanalyzované projekty byly vybrány z několika projektů realizovaných v ROP Střední Čechy. Zvoleny byly tři projekty, konkrétně z oblasti Mladoboleslavska. Dalšími kritérii výběru k podrobnější analýze byly faktory jako: zajímavost projektu, efekt na cestovní ruch a regionální rozvoj, úspěšnost/neúspěšnost a množství poskytnutých financí z dotací. Hlavním cílem analýzy těchto projektů je ukázat, jak (či zdali vůbec) pomohly zvýšení cestovního ruchu v regionu.

Metalová cesta Mladou Boleslaví

Projekt Metalová cesta Mladou Boleslaví je velmi úspěšný a výjimečný projekt, který byl zrealizován za pomoci poskytnuté finanční dotace z ROP Střední Čechy. Žadatelem v tomto případě byla Kultura města Mladá Boleslav, a. s. Jelikož projekt samotné Metalové cesty jako naučné stezky městem Mladá Boleslav nebyl pro schválení dotace dostatečně „velký“, byla k žádosti o dotaci připojena rekonstrukce infocentra Mladá Boleslav. Staré infocentrum bylo ve velmi špatném stavu a rozhodně nelákalo příliš mnoho turistů či návštěvníků města k návštěvě. Lidé jezdí do Mladé Boleslavi zejména kvůli automobilce Škoda Auto, což vyplývá se sledovaných statistik Infocentra Mladá Boleslav, které s muzeem Škoda spolupracuje. Muzeum Škoda Auto bylo v roce 2012 zrekonstruováno a zmodernizováno, takže stále láká nejvíce zájemců o návštěvu ve městě.

⁶⁵ (Plchová Božena et al. 2010, s. 83)

⁶⁶ (Plchová Božena et al. 2010)

Cílem projektu Metalová cesta Mladou Boleslaví je v návaznosti na silný vliv „Škodovky“, dostat turisty i do jiných částí města, kde se nachází další památky nebo zajímavosti. Tento nápad vzešel z vedení města Mladá Boleslav a vedoucího infocentra, pana Gérarda Keijspera, který spolu se svými spolupracovníky společně vymysleli Metalovou cestu. Tento projekt v sobě zahrnuje hned tři části podpory cestovního ruchu, a to naučnou stezku Mladou Boleslaví, značení kulturních a turistických cílů a rekonstrukci turistického informačního centra. Projekt je cílen zejména na rodiny s dětmi, což je podpořeno vytvořením dětského okruhu panelů. V tomto dětském okruhu mají panely namluvenou dětskou verzi informací (autíčko Vojta).

Finance I:

Prvním hodnotícím prvkem tohoto projektu bude přehled financí, se kterými projekt počítal. Žádost plánovala celkovou finanční účast EU 13 541 966,70 Kč bez DPH, přičemž celkové výdaje na projekt činily 21 916 000,00 Kč bez DPH. Nakonec byl projekt schválen Výborem Regionální Rady 5. 1. 2010 a celková účast EU byla 10 836 537,90 Kč bez DPH a celkové výdaje na projekt činily 17 587 303,06 Kč bez DPH a 20 535 204,84 Kč včetně DPH. Dotace proběhla v oblasti podpory 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu v prioritní ose č. 2. Zajímavostí je, že peníze měly být na projekt poskytnuty skrze rozpočet města (jelikož dotace se vyplácí zpětně po realizaci), ale náměstek Mladé Boleslavi řekl žadatelům projektu, že v současné době v rozpočtu města peníze nejsou. Realizace byla z toho důvodu pozdržena a byla započata až v roce 2011.

Žádost probíhala v rámci výzvy číslo 29 jako první etapa Metalové cesty. Udržitelnost projektu byla stanovena na 5 let. Poté co 5 let uplynulo a projekt byl po kontrole z Finančního úřadu a dvou kontrolách zástupců ROP Střední Čechy schválen, skončila udržitelnost a projekt byl úspěšně dokončen.

Na prvotní projekt s datem dokončení roku 2012 navazuje, v rámci udržitelnosti projektu a jeho dalšího rozvoje, kulturní akce Metalové sympozium. Akce se koná vždy na začátku léta (měsíc červen) a jedná se o mezinárodní setkání uměleckých kovářů, kteří během jednoho týdne tvoří metalová umělecká díla, která jsou poté umístěna v ulicích a různých veřejně přístupných budovách v Mladé Boleslavi. Akce se koná každoročně již od roku 2013 a počet návštěvníků i velikost akce každým rokem stoupá. K uměleckým kovářům přibývali v roce 2016 také dřevořezbáři.

Finance II:

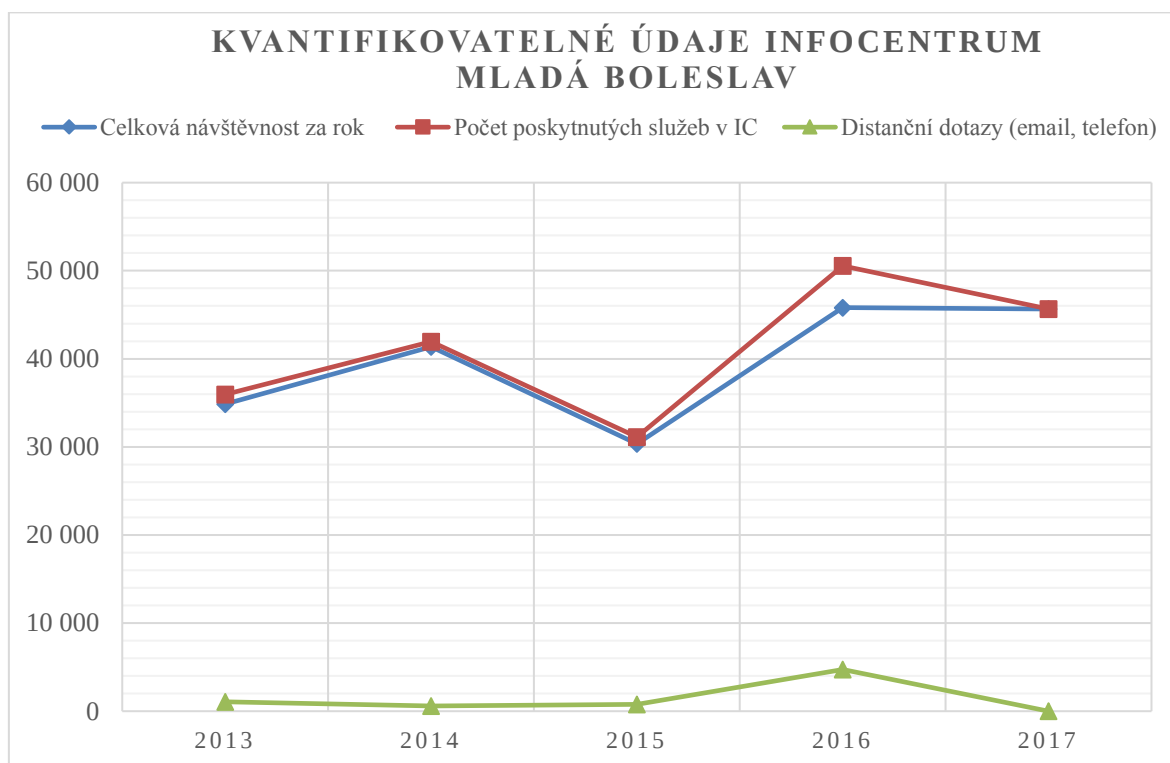
Jelikož byla stezka Metalová cesta velmi dobře přijata jak městem, krajem i veřejností, tak na ní v rámci poslední výzvy ROP Střední Čechy číslo 79 navázala druhá etapa vybudování stezky. Ve druhé etapě Metalové cesty přibýly další panely a částka přidělená na projekt z evropského fondu byla 3 957 459 Kč (původní alokace byla vypočítána na 3 976 159 Kč). Dotace byla i zde zařazena do oblasti podpory 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu v prioritní ose č. 2. Žadatelem byla také Kultura města Mladá Boleslav, a. s. a finální platba proběhla v roce 2014.

K celému projektu patří také mobilní aplikace a webové stránky (<http://www.metalovacesta.cz/>). Jelikož nebyla alokace na první etapu projektu zcela vyčerpána (nižší náklady na stavbu infocentra, než se původně počítalo – dopad finanční krize z roku 2008), byly zbylé peníze použity na vývoj aplikace a vytvoření webových stránek k Metalové cestě. Aby zbylé peníze z dotace byly vůbec poskytnuty, musela aplikace i webové stránky mít 8 jazykových mutací. To se podařilo zrealizovat hlavně díky účasti uměleckých kovářů z různých zemí světa na Metalovém sympoziu, kteří velmi napomohli naplnit tento požadavek.

Návštěvnost:

Návštěvnost v rámci tohoto projektu je hodnocena údaji o návštěvnosti Infocentra Mladá Boleslav (poskytnutá panem Gérardem Keijsperem). Data o návštěvnosti samotných panelů nelze sledovat, neboť se nachází ve veřejném prostoru. V grafu 4 lze vidět pozitivní vývoj návštěvnosti Infocentra v Mladé Boleslavi, jelikož počet jeho návštěvníků pozvolna roste. Zvýšený počet návštěv v roce 2016 je pravděpodobně změnou počítání návštěvnosti (z manuálního dělení čárek na elektronické počítadlo návštěv). Stejný trend je pozorovatelný i v počtu poskytnutých služeb v Infocentru. Pod pojmem distanční dotazy jsou obsaženy dotazy, které jsou na infocentrum podány emailem nebo telefonicky. Těch je v průběhu sledovaných let do 5 000 a výrazný trend zvýšení počtu distančních dotazů nelze pozorovat.

Graf 5: Údaje o fungování Infocentra Mladá Boleslav



Zdroj: Data poskytnutá Infocentrem Mladá Boleslav (*pan Gérard Keijsper*).

Hodnocení projektu:

Projekt je velmi netypický a zajímavý. Zcela jistě jde o jedinečný projekt, který má velký potenciál zaujmout. Jedná o zajímavý počin a celá trasa panelů stojí za prožití. Každý člověk si jistě oblíbí alespoň jeden z panelů, neboť každý má jiný motiv. Metalová cesta má dva starty. Jeden v Infocentru Mladá Boleslav a druhý u Muzea Škoda Auto (domluvená spolupráce s muzeem). Tímto je podpořen cíl projektu, dostat turisty i do jiných částí města než jen do Muzea Škoda. Naplnění tohoto cíle bohužel nebylo dostatečně naplněno. Mladá Boleslav je známá nejvíce díky automobilce Škoda Auto, a. s. a zaujmout návštěvníky regionu něčím dalším bude ještě dlouhý proces.

Na Metalovou cestu multiplikačním efektem navazuje i několik dalších projektů. Například revitalizace Staroměstského náměstí v Mladé Boleslavi byla také podpořena jako projekt spolufinancovaný EU, a to za přispění faktu, že na náměstí již stojí informační metalový panel. Podobně tomu bylo i u revitalizace Komenského náměstí v Mladé Boleslavi. Ovšem dosažení primárního cíle, rozptýlení turistů i mimo Muzeum Škoda Auto, se zatím zcela nepodařilo. Hodnocení panelů lze nalézt například na stránce:

https://www.geocaching.com/geocache/GC391HD_metalova-cesta-metal-trail, kde jsou panely hodnoceny velmi pozitivně a není napsán jediný negativní komentář. Do budoucna je v plánu větší propagace Metalové cesty a Metalového sympozia na sociální síti Facebook.

Níže jsou přiloženy obrázky metalových panelů. Tyto panely jsou rozmístěny po celém městě. Po pravé straně je vidět klika, kterou je nutno roztočit, nabít tím energii a panel následně funguje. Po stisknutí tlačítka s výběrem jazyka (čeština, angličtina, němčina) začne mluvený popis místa, kde se panel nachází. Na panelu je také mapa celé cesty, fotky k danému místu a samozřejmě logo města a logo ROP Střední Čechy.

Obrázek 3: Metalová cesta Mladou Boleslaví



Zdroj: Archiv autorky.

Obrázek 4: Metalová cesta Mladou Boleslaví



Zdroj: Archiv autorky.

Letecké muzeum Metoděje Vlacha „Letecké muzeum – interiéry“

Projekt výstavby muzea Metoděje Vlacha je založen na dlouhodobém historickém vývoji letectví v Mladé Boleslavi. V Mladé Boleslavi byl postaven vůbec první letuschopný letoun s motorem značky Škoda, průkopníkem letectví v ČR, Metodějem Vlachem. Mladá Boleslav už v době počátků 20. století patřila k technicky a průmyslově nejrozvinutějším oblastem střední Evropy. Replika prvního letounu Metoděje Vlacha byla v nedávné minulosti postavena Ing. Vladimírem Handlíkem (nynějším vedoucím muzea). Pan Ing. Handlík je velkým nadšencem létání a snaží se o pokračování bohaté historie aeronautiky, kterou Mladá Boleslav jistě má. Z těchto významných faktů plyne, že projekt muzea letectví v obci Bezděčín má smysl a žádost o spolufinancování na tento velký projekt cestovního ruchu je na místě.

Žadatelem projektu je zde Středočeský kraj, což je také méně obvyklé. Většinou jsou žadatelem právnické osoby, akciové společnosti či s. r. o. První žádost o dotaci na stavbu celé budovy (v blízkosti již fungujícího letiště v Bezděčíně u Mladé Boleslavi) a interiéru muzea nebyla schválena. Žádost byla totiž podána v době, kdy se začala vyšetřovat korupční kauza ohledně tehdejšího hejtmana Středočeského kraje a předsedy Regionální rady, MUDr. Davida Ratha. Z obavy, že by projekty ve Středočeském kraji mohly být spojeny s korupcí, nebylo schváleno několik projektů, včetně Leteckého muzea Metoděje Vlacha. Nicméně výstavba muzea u letiště již začala, a tak musel kraj dofinancovat

alespoň postavení vznikající budovy. Začalo se objevovat mnoho teorií, co s budovou bude, protože finance na dostavení muzea nebyly. Kolem projektu muzea vznikla později skupina lidí, v čele s panem Ing. Handlíkem, která chtěla muzeum skutečně dokončit. Pan Mgr. Tomáš Procházka, vedoucí oboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje a člen této skupiny jako zástupce zřizovatele (tedy kraje) navrhl, že by mohla být otevřena podvýzva Výzvy 93. V této podvýzvě by se poté požádalo o dotaci na spolufinancování vybavení interiéru a expozice muzea. Žádost „Letecké muzeum – interiéry“ již byla úspěšná a muzeum se za velkého zájmu veřejnosti slavnostně otevřelo na mezinárodní den letectví, 12. dubna 2014.

Finance:

Z přidělené dotace bylo spolufinancováno vybavení interiéru muzea, vytvoření expozice, interaktivní panely, letecké trenažéry a také letecká kavárna, která je součástí budovy. Projekt byl zařazen do Podvýzvy číslo 93a, kdy žadatelem dotace byl Středočeský kraj. Původní alokace na interiér byla 15 100 821 Kč a finální částka přidělená na konci realizace byla 14 490 727 Kč. Oblastí podpory byla oblast 2.2 Veřejná infrastruktura a služby cestovního ruchu. Jelikož šlo o Podvýzvu a stavba budovy byla hrazena z fondu Středočeského kraje, byla účast žadatele v tomto projektu výjimečně 10 % (jinak je běžné 7,5 %), účast majitele také 10 % a dotace z ROP Střední Čechy tvořila 80 % nákladů na realizaci projektu.

Návštěvnost:

Dle pana Mgr. Procházky muzeum dosahuje každoročního nárůstu počtu návštěv v řádu desítek procent⁶⁷. Největší zájem je o víkendech, kdy do muzea přichází nejvíce rodin s dětmi a dalších výletníků. Toto je bezesporu pozitivní efekt, neboť právě maminky (rodiny) s dětmi byly cílovou skupinou pro projekt Leteckého muzea. Okolí muzea je taktéž atraktivní pro návštěvu, neboť okolí obce Bezděčín, kde se muzeum nachází, je vzácnou evropskou oblastí s výskytem syslů.

Hodnocení projektu:

Vedoucím muzea je stále pan Ing. Vladimír Handlík a po dokončení realizace se zřizovatelem muzea stalo Muzeum Mladoboleslavska. Zvyšující se návštěvnost a celková

⁶⁷ Přesná data nebyla poskytnuta před dokončením práce.

atraktivita muzea v celorepublikovém měřítku jsou jen některé faktory, které predikují pozitivní vývoj návštěvnosti a popularity muzea do budoucna. Budova muzea také získala ocenění Stavba roku 2014.

Muzeum je koncipováno jako tzv. „živé“, což znamená, že naprostá většina letounů v muzeu je letuschopných (včetně repliky prvního letadla Metoděje Vlacha postavené panem Ing. Handlíkem), což ho činí jedinečným. Návštěvník může trávit čas v muzeu prohlížením vystavených letadel a zároveň být velmi blízko samotného vzletu některého z exponátů či být pozorovatelem při jeho údržbě. Součástí budovy muzea je i vyhlídková věž, ze které lze letadla na letišti pozorovat a také je zde krásný výhled na hory Krkonoše a další místa na Mladoboleslavsku.

V současnosti se dle pana Mgr. Procházky zvažuje nákup dalších dvou šlapadel pro děti (zmenšenin letadel) a výstavba venkovního dětského hřiště u kavárny jako pokračování rozvoje muzea a zlepšování jeho atraktivnosti. Pro propojení kulturních zajímavostí ve městě byla zavedena sleva na cenu vstupenky do Leteckého muzea (20 %) při koupi vstupenky do muzea Škoda Auto. V plánu je nyní společná dvojité vstupenka do Leteckého muzea a Muzea Škoda Auto, což by bylo výrazným krokem k propojení těchto dvou atraktivit a signifikantně by to mohlo zvýšit návštěvnost Leteckého muzea (hlavně z řad školních návštěv a exkurzí z celé ČR). Tento projekt lze bezesporu hodnotit jako úspěšný a prospěšný cestovnímu ruchu a rozvoji regionu, a to i ve výhledu do dalších let.

Na obrázku 5 je ukázka popisu části muzea, která je označená informacemi o projektu. Nezbytné je u každého projektu umístit na propagační materiály nebo webové stránky logo ROP Střední Čechy. Toto logo je na obrázku 8 na konci této kapitoly a lze ho vidět i na Obrázku 5. Na Obrázku 6 je stavba Muzea Metoděje Vlacha. Na pravé straně je volně přístupná tribuna, ze které lze pozorovat dění na letišti.

Obrázek 5: Letecké muzeum Metoděje Vlacha



Zdroj: Archiv autorky.

Obrázek 6: Letecké muzeum Metoděje Vlacha



Zdroj: <http://www.letecke-muzeum-metodeje-vlacha.cz/>.

Mladoboleslavsko – nejen brána do Českého ráje

Posledním analyzovaným projektem bude projekt, jehož žadatelem byla Kultura města Mladá Boleslav, a. s. Informace o něm jsou čerpány ze *Závěrečné zprávy o provádění ROP Střední Čechy*, jelikož je zde podrobněji popsán jako jeden z typických projektů Prioritní osy č. 2 Cestovní ruch. Opět jde o projekt, který byl realizován kolektivem Infocentra Mladá Boleslav, panem Gérardem Keijsperem, paní Ing. Ivou Jahodovou a dalšími. Faktu, že byl tento projekt realizován, si rezidenti města Mladá Boleslav příliš nepovšimli. Z toho lze soudit, že je určen primárně návštěvníkům kraje z jiných regionů nebo jiných zemí (např. webové stránky mají 4 jazykové mutace).

Projekt nesoucí název „Mladoboleslavsko – nejen brána do Českého ráje“ byl realizován v období mezi zářím roku 2009 a březnem 2014. Jeho cílem je uceleně a přehledně představit a přiblížit region Mladoboleslavska (územně vyhraničený jako bývalý okres Mladá Boleslav s 10% přesahem), jakožto atraktivní destinaci cestovního ruchu. V této žádosti je zahrnuto spolufinancování hned několika oblastí podpory. Příspěvkem bylo např. spolufinancováno vytvoření webových stránek (včetně e-shopu) pro region Mladoboleslavska, kde lze velmi přehledně najít mnoho informací o dění v okrese. Jedna sekce portálu se např. věnuje památkám v regionu, přičemž právě zde jsou uvedeny všechny atraktivity, které region nabízí. Další zajímavou a užitečnou sekcí je pak například doporučení, kde si dát v Mladé Boleslavi či okolí dobrý oběd.

Z projektu bylo dále financováno i grafické vytvoření a vytištění propagačních materiálů (tištěných map, brožur, kreslených map, vytvoření loga pro region Mladoboleslavsko). Další část podpory šla na účast na zahraničním veletrhu cestovního ruchu a překlady všech materiálů (nejméně 4 jazykové mutace). Také byla podpořena fotobanka, která obsahuje 750 fotografií z regionu. Žádost byla podána v poslední výzvě směřované na kulturu v ROP Střední Čechy – číslo výzvy 57.

I v tomto projektu se ale objevily drobné problémy. Počítalo se s větším zapojením dalších okresů Středočeského kraje (např. Bělá pod Bezdězem či Kněžmost), konkrétně pracovníků Infocenter v těchto městech. Zejména se čekalo zapojení při tvoření a správě webových stránek, jelikož pro jednoho pracovníka je jejich komplexní údržba velmi náročná. V současné době na stránkách pracují pouze zaměstnanci Infocentra Mladá Boleslav a plánovaný grant, (o který se bude v nejbližší době žádat), by mohl být použit na zaplacení externího experta na tvorbu webových stránek.

Finance:

Žádost o projekt byla schválena v roce 2012, kdy se počítalo s dotací ve výši 5 999 588 Kč. Realizace byla dokončena v roce 2014, přičemž konečná alokace prostředků byla spočtena na 3 983 253 Kč.

Návštěvnost:

Pracovníci Infocentra sledují návštěvnost stránek na Google Analytics. Informace získané od pana Keijspera jsou shrnuty do tabulky 6. Z dat v tabulce je patrný nárůst počtu návštěv webových stránek. Tento trend je predikován i do budoucna, a proto se bude žádat o další

grant na zlepšení kompatibility stránek na mobilních zařízeních a aktualizaci stránek v pravidelných časových horizontech, aby byly informace aktuální a snadno dostupné.

Z tabulky 6 je také vidět rostoucí poměr užívání webových stránek na mobilním zařízení. Dle pana Keijspera je právě zlepšení kompatibility čtení webových stránek na mobilu jedním z dalších cílů projektu. Znamená to tedy, že projekt započal s pomocí dotace z EU, ale bude i nadále pokračovat a vyvíjet se.

Tabulka 6: Údaje www.mladoboleslavsko.eu

Rok	Počet návštěv stránek	Desktop	Mobil	Tablet
2014	20 169	78,78 %	14,11 %	7,11 %
2015	54 651	71,28 %	21,49 %	7,23 %
2016	74 259	60,67 %	32,45 %	6,87 %
2017	86 331	53,07 %	40,66 %	6,27 %

Zdroj: Data poskytnutá Infocentrem Mladá Boleslav (*pan Gérard Keijsper*).

Hodnocení projektu:

Dle pana Keijspera byl projekt veřejností hodnocen velmi dobře, neboť lidé, kteří panelovou trasu projdou a zastaví se přitom i v Infocentru, projekt chválí. Webové stránky jsou graficky hezky zpracované a uživatelsky přívětivé. Dalším bodem projektu bylo sepsání a vydání šanonů, které obsahují informace o atraktivitách regionu, mapky a mnoho obrázků. Všechny tyto materiály jsou k nahlédnutí v Infocentru Mladé Boleslavi nebo v hotelech ve městě a okolí.

V plánu je další tisk materiálů a tematické brožury, která má navazovat na již zrealizovaný projekt a již existující šanony a DVD s informacemi o regionu (v pěti jazykových mutacích). Plánovaná je také další investice do zlepšení kompatibility webových stránek na mobilních zařízeních. Aplikace zatím nefunguje příliš uživatelsky příjemně a má mnoho nedostatků. Například se nezobrazuje název kulturní akce, kterou aplikace nabízí k navštívení. Tištěné brožury jsou spíše zastaralým způsobem lákání turistů. Naopak účast na veletrhu cestovního ruchu nebo vývoj aplikace, je určitě pozitivním pro propagaci regionu a zvýšení cestovního ruchu v něm.

Do budoucna je nutná větší propagace aplikace a také větší zapojení soukromých subjektů nebo neziskových subjektů do tvoření webových stránek (nebo aplikace). Na webových stránkách se subjekty mohou zdarma prezentovat, přes to je těžké je přesvědčit. Vedení

města se těchto aktivit vůbec neúčastní, jelikož nevidí návratnost. Poskytnutí dotace zde tedy bylo prospěšné rozvoji regionu a cestovnímu ruchu jen z části, neboť cestovní ruch se signifikantně nezvýšil a stále je potřeba na projektech pracovat a zlepšovat je. Potenciál pro zlepšení celkové kvality života v regionu tu je, pokud se k tvorbě stránek www.mladoboleslavsko.eu přidají i soukromé subjekty a vznikne komplexní informační systém pro rezidenty i návštěvníky regionu.

Na obrázku 7 je úvodní strana webových stránek www.mladoboleslavsko.eu. Úvodní panel obsahuje odkazy: tipy na výlety, historie a památky regionu, kulturní zajímavosti a kulturní akce, kde se dobře najíst a ubytovat, tipy na sport a relax. Dále jsou zde aktuální články o dění v regionu, počasí na následující 2 dny, kalendář konaných akcí, fotogalerie, odkaz na film o regionu, odkaz na Facebook a odkaz na jídelní lístky restaurací v oblasti. Stránky jsou velmi pěkné, moderní a přehledné.

Obrázek 7: [Www.mladoboleslavsko.eu](http://www.mladoboleslavsko.eu)



Zdroj: <http://www.mladoboleslavsko.eu/>.

Obrázek 8: Logo ROP Střední Čechy



Zdroj: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=257bc184-92c7-102d-8d39-00e0814daf34>.

5 Celkový dopad ROP na Cestovní ruch a rozvoj regionu ve Středních Čechách

Analýza čerpání a popis průběhu implementace ROP Střední Čechy z předchozích kapitol je podkladem pro celkové zhodnocení jeho prospěšnosti pro rozvoj regionu v kapitole 5. Vyhodnocení je provedeno pomocí analýzy dat ze *Závěrečné zprávy o provádění ROP Střední Čechy*, dokumentu *Evaluační efektů dosažených implementací ROP Střední Čechy*, dokumentu *Statistická ročenka Středočeského kraje 2017* a rozhovorů s přímými účastníky žádostí projektů z ROP Střední Čechy. Jsou jimi pan Gérard Keijsper, vedoucí infocentra v Mladé Boleslavi a pan Mgr. Tomáš Procházka, vedoucí oboru kultury a památkové péče Krajského úřadu Středočeského kraje, oba jsou již výše zmiňováni.

Analyzovaná data, která tvoří hlavní výzkumnou část této práce se týkají naplnění stanovených věcných cílů, finančních cílů, hodnocených indikátorů, počtu zrealizovaných projektů či poměru úspěšných a neúspěšných projektů. Naplnění stanovených cílů je obsahem této hodnotící kapitoly.

5.1 Kvalitativní hodnocení programu

Nejprve je třeba zmínit faktory, které přímo ovlivňují čerpání dotací a výši disponibilní finanční částky k alokaci. Vnější faktorem byl například vývoj kurzu české koruny vůči euru. Vývoj byl pro program v období 2007-2013 příznivý, hlavně kvůli posílení koruny a intervencím České národní banky. Na zdrojovém účtu PCO byly prostředky úročeny. Za celé programovací období tak byly připsány úroky ve výši 390 194,75 eur⁶⁸. Tato částka byla převáděna postupně na příjmový účet Ministerstva pro místní rozvoj a byla využívána jako prostředek pro národní spolufinancování. Vnitřním faktorem je pak například realokace prostředků mezi prioritními osami a oblastmi podpory. Těchto realokací proběhlo v ROP Střední Čechy několik⁶⁹.

Výše byly zmíněny indikátory výsledku a výstupu, které jsou sledovány pro vyhodnocování úspěšnosti ROP, přesněji vyhodnocování cílů Prioritních os. Ze *Závěrečné zprávy o provádění ROP Střední Čechy* je evidentní pozitivní hodnocení většiny těchto indikátorů. Za zmínku stojí indikátor **Počet podpořených projektů na rozvoj dopravy**

⁶⁸ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 25)

⁶⁹ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

(dopravní dostupnost), který výrazně přesáhl alokaci. Plnění tohoto indikátoru výrazně přesáhlo 100 %, a to na 328,3 %⁷⁰.

Za další indikátor efektu ROP Střední Čechy na region může být zmíněn **Indikátor dopadu – Regionální HDP na obyvatele a Míra zaměstnanosti v regionu**. HDP na obyvatele regionu je v dnešní podobě a dnešní metodikou sledován od roku 2012. Od roku 2013 HDP na obyvatele roste (v roce 2016, 414 379 Kč) a nezaměstnanost výrazně klesá, což je ale také dáno dobrou ekonomickou situací celé ČR^{71,72}.

V rámci hodnocení ROP Střední Čechy lze zmínit počet rizikových projektů. Ty jsou zde pouze dva. Oba v prioritní ose č. 2 Cestovní ruch. Jeden je projekt Multifunkční kongresový areál Čapí hnízdo (celkové zdroje 1 965 076,55 eur) a druhým je Výstavba a vybavení sportovně-rekreačního zařízení v Kosmonosech (celkové zdroje 77 409,76 eur). Oba jsou v šetření Policie ČR.

5.2 Cestovní ruch

Co se týče jedné z hlavních sledovaných oblastí této práce (cestovní ruch), tak je významným indikátorem **Počet zrekonstruovaných památkových objektů**. Tento indikátor totiž dosáhl plnění 193,3 % a cílová hodnota pro tento indikátor byla uspokojivě naplněna. Z počátku nebyla Prioritní osa č. 2 Cestovní ruch uspokojivě čerpána. Postupem času se ale objem vyplacených financí (i počet žádostí) zvyšoval. Pro hodnocení efektů projektů na cestovní ruch bylo vytvořeno dotazníkové šetření mezi příjemci zveřejněné v *Závěrečné zprávě o provádění ROP Střední Čechy*.

Ukázkou tohoto dotazníkového šetření mezi rezidenty a návštěvníky je Tabulka 7. Tabulka obsahuje výroky o efektech ROP Střední Čechy na cestovní ruch, které byly hodnoceny dotázanými osobami. Výroky byly kategorizovány buď jako ty s klíčovým významem nebo vysokým významem. Dle procentuálního rozložení odpovědí byl poté výrok celkově zhodnocen jako velmi významný nebo méně významný. Doplňujícím slovním hodnocením bylo například to, že rezidenti považují zlepšení ubytovacích zařízení pro turisty jako

⁷⁰ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 41)

⁷¹ (Český statistický úřad, <https://www.czso.cz/csu/xs/hdp-xs>)

⁷² (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 43)

prospěšné i pro město samotné. Vznikly nové restaurace a nové prostory pro setkávání nebo oslavy rezidentů⁷³.

Tabulka 7: Význam efektů realizovaných projektů na region

Výrok/Efekt	Klíčový význam	Vysoký význam	Klasifikační výrok
Rozšíření nabídky ubytovacích služeb a doplňkové infrastruktury pro trávení volného času	33 %	67 %	Velmi významný
Vyšší kvalita ubytovacích služeb	33 %	67 %	Velmi významný
Vyšší atraktivita regionu z hlediska cestovního ruchu	17 %	83 %	Velmi významný
Rozvoj návazných služeb v rámci cestovního ruchu (stravování, půjčovny apod.)	0 %	83 %	Velmi významný
Zvýšení příjmů z cestovního ruchu pro obce a kraj	0 %	33 %	Méně významný

Zdroj: (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016).

5.3 Regionální rozvoj

Pro hodnocení dopadu realizace projektů z ROP Střední Čechy na regionu je podstatný například indikátor výstupu **Počet podpořených projektů na rozvoj (zvyšující atraktivitu) vybraných měst (Kladno a Mladá Boleslav)**. V tomto indikátoru lze sledovat výrazné přečerpaní alokací, a to 265 %, kdy bylo realizováno větší množství menších projektů⁷⁴.

Jak již bylo zmíněno výše, do této osy byly vícekrát přesunuty finanční prostředky z Prioritní osy č. 1, což je signifikantně viditelné například v údajích indikátoru výsledku **Plocha regenerovaných a revitalizovaných objektů ve venkovských oblastech (obcích)**, kdy tento indikátor přesáhl plnění o 459,7 %⁷⁵.

Regionální rozvoj je vázán na několik různých segmentů. Mohou jej ovlivnit projekty přímo na něj zacílené, ale je také vázán na další vnější vlivy. Práce se zaměřuje na cestovní ruch a regionální rozvoj dohromady, jelikož jde bezesporu o dva úzce provázané obory.

⁷³ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

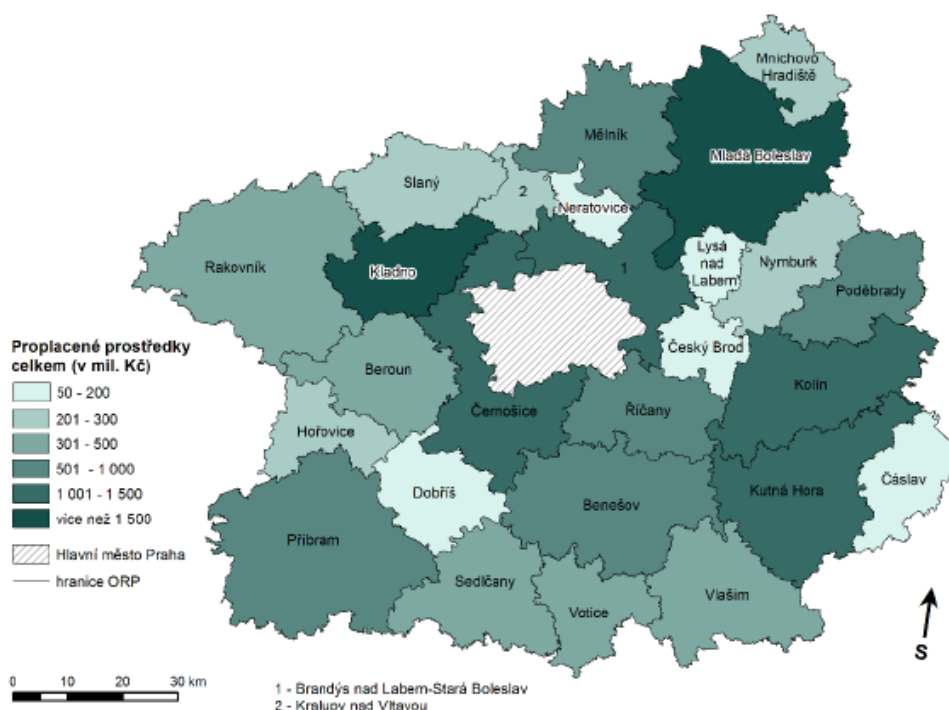
⁷⁴ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 171)

⁷⁵ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016, s. 172)

Je poměrně těžké hodnotit, zda projekty z ROP měly pozitivní dopad na rozvoj regionu či nikoliv. Pro účely této práce byla data čerpána z dokumentu ROP *Evaluace efektů dosažených implementací ROP Střední Čechy – závěrečná zpráva* je program hodnocen jako velmi úspěšný, prospěšný a užitečný pro celkový rozvoj regionu. Značný je například čistý dopad na zařízení volnočasových aktivit ve venkovských oblastech, kdy jejich kapacita byla zvýšena o 377 %⁷⁶.

Pro ilustraci alokací prostředků do okresů regionu Střední Čechy je přiložen obrázek 7, který ukazuje rozdělení proplacených financí dle příjemců v ROP Střední Čechy. Největšími příjemci jsou okresy statutárních měst – Kladno a Mladá Boleslav, což bylo zmiňováno několikrát v práci. Tyto okresy jsou podporovány nejvíce, jelikož mají sloužit jako centra rozvoje regionu.

Obrázek 9: Prostředky EU pro jednotlivé okresy



Zdroj: *Evaluace efektů dosažených implementací ROP Střední Čechy – závěrečná zpráva* (ArcČR; Sestavy IS Monit7+).

⁷⁶ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

5.4 Počet úspěšných a neúspěšných projektů

Analýze neúspěšných projektů se věnuje podkapitola *Závěrečné zprávy o provádění ROP Střední Čechy*. V této kapitole jsou zmíněny nejčastější důvody vyloučení žádostí. Neschválených žádostí o dotace bylo až 43 % z celkových podaných žádostí (absolutně 863 z celkových 1998 zaregistrovaných, viz tabulka 7). Důvodů vyloučení je více. Nejvíce projektů bylo vyloučeno pro jejich nízkou kvalitu, která se hodnotila bodovým hodnocením projektu již při předložení žádosti na řídicí orgán.

Jelikož byla absorpční kapacita téměř ve všech osách a oblastech podpory překročována v průběhu celého období, tak se nevěnovalo analýze vyloučených projektů příliš prostoru. Analýza proběhla pouze v roce 2008, kdy její výsledky byly zapsány do podpůrných dokumentů pro žadatele. Neúspěchy žádostí jsou tak přisuzovány žadatelům a jejich nedostatečně či špatně zpracovaným žádostem⁷⁷.

Tabulka 7 je shrnutím podaných žádostí o finanční podporu z fondů EU v rámci ROP Střední Čechy. Jak již bylo zmíněno v kapitole 2 o ROP Střední Čechy, zrealizováno bylo více než 1 000 projektů, což se potvrzuje v této tabulce. Procento vyloučených projektů 43,19 % není vysoké. Počet zrealizovaných projektů (1 135) je odpovídající rozsahu programu a velikosti regionu Střední Čechy.

Tabulka 8: Shrnutí podaných a vyřazených žádostí v ROP Střední Čechy

Prioritní osa	Celkem podaných žádostí	Vyřazeno při hodnocení	Procentuálně
PO 1	574	135	24 %
PO 2	375	222	59 %
PO 3	1049	506	48 %
Celkem	1998	863	43,19 %

Zdroj: (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016).

⁷⁷ (Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy 2016)

Závěr

Zlepšování infrastruktury a životního prostředí, obnova památek a zvelebování veřejného prostoru jsou pozitiva, kterých si po vstupu ČR do EU musel ve svém okolí všimnout každý občan. Velkou měrou se na tom podílí fondy EU a Regionální operační programy, ze kterých je možno čerpat dotace pro projekty na podporu rozvoje regionů.

Region soudržnosti Střední Čechy byl regionem s nejmenší finanční alokací ze všech Regionálních operačních programů financovaných ze strukturálních fondů, ale i tak se jeho prostřednictvím podařilo zrealizovat velké množství zajímavých projektů. V obou prioritních osách zaměřených na cestovní ruch a regionální rozvoj byla původní alokace přečerpána, což ukazuje na velký zájem o dotace ze strany žadatelů o podporu. Podpora cestovního ruchu byla v regionu Střední Čechy nejmenší ze všech regionů ČR, nicméně i tak návštěvnost regionu od roku 2014 roste a roste i počet přenocování v kraji. Naplnění cíle o zvýšení návštěvnosti regionu a zvýšení příjmů z cestovního ruchu se tak vydařilo. Na toto se váže i rozvoj regionu, který je v kraji též značný a rezidenti jsou spokojeni se zvyšující se kvalitou jejich života.

Případové studie tří projektů spolufinancovaných z ROP Střední Čechy jasně ukazují, že poskytnutí finanční dotace pro zrealizování těchto projektů bylo velmi důležité a bez ní by nikdy nevznikly. Zejména Letecké muzeum Metoděje Vlacha vzniklo hlavně díky dotaci, což je velký krok pro znovuprobuzení zájmu Čechů o letectví a zvýšení cestovního ruchu v okrese. Také fungování Infocentra Mladá Boleslav je značnou měrou podpořeno z dotací a výrazně pomáhá rozvoji cestovního ruchu v regionu. Ve sledování návštěvnosti všech tří zkoumaných subjektů je viditelný zřetelný trend růstu, který bude snad pokračovat i do budoucna. Na tento fakt se váže každoroční nárůst návštěvnosti v celém regionu od roku 2014 s počtem hostů přes 1 000 000 v roce 2017.

Co se týče ostatních regionů, u kterých bylo sledováno čerpání z ROP v rámci vytyčených prioritních os, byla nejvyšší celková částka poskytnuta regionu Severozápad. Jedná se o region s nevelkou ekonomickou vyspělostí. Lidé ho opouštějí, jelikož jdou za prací do vyspělejších regionů. V regionu je špatná zejména infrastruktura dálnic a silnic nižších tříd, která je z Regionálního operačního programu EU podporována nejvíce. Region Severozápad hodnotí svůj ROP také jako vydařený, ale stále nedosahuje vyspělosti regionů

jako hlavní město Praha nebo Střední Čechy (například v údajích o HDP na obyvatele nebo míry nezaměstnanosti).

Při konkrétním porovnání finančních příspěvků na cestovní ruch a regionální rozvoj bylo vyzkoumáno, že největší částku na cestovní ruch alokoval region Střední Morava a nejvyšší částku na rozvoj regionu alokoval region Severozápad. Oba regiony jsou méně rozvinuté a dotacemi z EU výrazně podpořily svůj rozvoj a zlepšení kvality života obyvatel. Dále následovala analýza počtu projektů na cestovní ruch a rozvoj regionu. Nejvíce projektů na cestovní ruch bylo zrealizováno v regionu Severovýchod a nejvíce projektů na rozvoj regionu bylo uskutečněno v regionu Střední Morava. Ačkoliv projektů na cestovní ruch v regionu Střední Morava bylo realizováno více než 600, stále zůstává hlavní destinací turistů město Praha a Český Krumlov. Šlo tedy o projekty menší a spíše směřované na regionální podporu. Ale rozvoj regionů je nesporný. Lze tak soudit z dotazníkových šetření prováděných řídicími orgány ROP pro regiony a zveřejňovaných v Evaluačních zprávách, které byly vydávány po skončení programovacího období 2007 až 2013. V těchto dotaznících obyvatelé pozitivně hodnotí zlepšení veřejného prostoru a kvality svého života v daném regionu. Proto lze hodnotit ROP v těchto regionech za efektivně fungující a významnou měrou podporující rozvoj regionu.

Regionální operační programy jsou bezesporu velmi prospěšné pro rozvoj regionů. Jejich budoucnost ale ohrožují korupční skandály, spojené s přidělováním dotací. Přidělování dotací závisí na lidském faktoru, který je lehce ovlivnitelný. Dalším problémem mohou být kritéria pro poskytování dotací, kdy jsou zvýhodňované malé podniky a zaostálé regiony. Malé podniky nemusí mít potenciál na rozvoj, a tak může nastávat problém s nedostatečně využitým čerpáním dotací nebo cílené zakládání dceřiných podniků velkými firmami pro získání dotace. Vyspělé regiony se zase mohou cítit znevýhodněné, že nemohou využít dotací a jsou závislé jen na svých zdrojích. Do budoucna by měly tyto problémy být vyřešeny a kritéria lépe definovány, což je doporučením z výsledku této práce.

ROP Střední Čechy (i všechny ostatní ROP v ČR) je celkově hodnocen pozitivně, s minimem skandálů a rizikových projektů (jen 2 z 1 135) a velmi výrazným rozvojem právě díky dotacím. Zda tento trend bude pokračovat i u aktuálního Integrovaného operačního programu pro období 2014-2020 je otázka dalších let a dalšího sledování.

Cíl práce byl splněn, a na základě výzkumu byla zjištěna velmi pozitivní data o cestovním ruchu a rozvoji regionu spolufinancovanými z ROP Střední Čechy. Cíl byl naplněn metodou porovnávání a provedením případových studií konkrétních projektů.

Seznam použité literatury:

1. CABADA, Ladislav, 2010. *Aktuální výzvy evropského integračního procesu*. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-7380-289-9.
2. *DotaceEU.cz - Operační programy* [online] [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013>.
3. *DotaceEU.cz - ROP Střední Čechy* [online] [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://dotaceeu.cz/cs/Fondy-EU/Predchozi-programova-obdobi/Programove-obdobi-2007-2013/Programy-2007-2013/Regionalni-operacni-programy/ROP-Stredni-Cechy>.
4. Eurostat regional yearbook, 2017 [online] [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/3217494/8222062/KS-HA-17-001-EN-N.pdf/eaeb7fa-0c80-45af-ab41-0f806c433763>.
5. EUROSTAT, [online]. [cit. 2018-03-24]. Dostupné z: <http://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/6839731/1-21052015-AP-EN.pdf/c3f5f43b-397c-40fd-a0a4-7e68e3bea8cd>.
6. *Evropský parlament: historické souvislosti | Věcné informace o EU | Evropský parlament* [online] [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/atyourservice/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.3.1.html.
7. HOUŠKA, Petr, 2013. *Průmysl cestovního ruchu v Evropské unii*. Vyd. 1. Praha: Univerzita Jana Amose Komenského Praha. Studijní text. ISBN 978-80-7452-036-5.
8. HOUŠKA, Petr, Zdenka PETRŮ a škola ekonomická v Praze VYSOKÁ, 2010. *Cestovní ruch v působnosti orgánů EU*. Vyd. 1. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-1645-5.

9. INFO@AION.CZ, AION CS, Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Zákony pro lidi [online] [cit. 2018-03-31]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>.
10. *Jednací řád VRR*, [online] [cit. 2018-03-31] dostupný z <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=9d462a0e-8830-102b-a7b4-00e0814daf3>).
11. KRAJSKÁ SPRÁVA ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU PRO STŘEDOČESKÝ KRAJ, 2017. *Statistická ročenka Středočeského kraje*. ISBN 978 - 80 - 250 - 2789 - 9.
12. *Lisabonská smlouva | Věcné informace o EU | Evropský parlament* [online] [cit. 2018-03-18]. Dostupné z: http://www.europarl.europa.eu/aboutparliament/cs/displayFtu.html?ftuId=FTU_1.1.5.html.
13. MAREK, Dan a Michael J. BAUN, 2010. *Česká republika a Evropská unie*. Vyd. 1. Brno: Barrister & Principal. ISBN 978-80-87029-89-3.
14. MF ČR (2018), [online] [cit. 2018-03-10]. Dostupné z: <http://www.mfcr.cz/cs/zahranicni-sektor/hospodareni-eu/pozice-cr-vuci-rozpoctu-eu/2017/cista-pozice-cr-ve-vztahu-k-rozpoctu-eu-29359>.
15. PLCHOVÁ, Božena, Josef ABRHÁM a Mojmír HELÍSEK, 2010. *Česká republika a EU: ekonomika, měna, hospodářská politika*. 1. vyd. Praha: Agentura KRIGL. ISBN 978-80-86912-39-4.
16. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. *Evaluace efektů dosažených implementací ROP Střední Čechy*. [online] [cit. 2018-04-08]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=3f2b40d6-a57e-11e5-b077-5254003d369b>.

17. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. *Regionální operační program Střední Čechy* [online] [cit. 2018-03-07]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>.
18. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. *ROP Střední Čechy - Dokumenty k ROP - Metodiky* [online] [cit. 2018-03-30]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=bbb80e3c-949f-102b-acac-00e0814daf34>.
19. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. *ROP Střední Čechy - Evaluace - 2015 - Uskutečněné evaluační projekty* [online] [cit. 2018-03-28]. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/documents.php?mid=3f2b40d6-a57e-11e5-b077-5254003d369b>.
20. Regionální rada regionu soudržnosti Střední Čechy. *Závěrečná zpráva o provádění Regionálního operačního programu* [online]. 2016. Dostupné z: <http://www.ropstrednicechy.cz/index.php>.
21. UNION, Publications Office of the European, 2015. *Evropa bez hranic : schengenský prostor*. [online] [cit. 2018-03-27]. Dostupné z: <https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/09fcf41f-ffc4-472a-a573-b46f0b34119e/language-cs/format-PDF>
22. WOKOUN, René, 2004. *Regionální a strukturální politika Evropské unie: obecná východiska, implementace a monitorování*. 1. vyd. Praha: Oeconomica. ISBN 978-80-245-0734-7.
23. WOKOUN, René, Jana KOUŘILOVÁ a Zdeněk LUKÁŠ, 2002. *Výkladový slovník regionální a strukturální politiky Evropské unie*. Vyd. 1. Praha: IFEC. Justis. Zelená řada. ISBN 978-80-86412-18-4.

Seznam obrázků

OBRÁZEK 1: REGION SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ ČECHY	12
OBRÁZEK 2: ORGANIZAČNÍ STRUKTURA ÚŘADU RR REGIONU SOUDRŽNOSTI STŘEDNÍ ČECHY Z 1. 1. 2018 .	16
OBRÁZEK 3: METALOVÁ CESTA MLADOU BOLESLAVÍ	39
OBRÁZEK 4: METALOVÁ CESTA MLADOU BOLESLAVÍ	40
OBRÁZEK 5: LETECKÉ MUZEUM METODĚJE VLACHA	43
OBRÁZEK 6: LETECKÉ MUZEUM METODĚJE VLACHA	43
OBRÁZEK 7: WWW.MLADOBESLAVSKO.EU	46
OBRÁZEK 8: LOGO ROP STŘEDNÍ ČECHY	46
OBRÁZEK 9: PROSTŘEDKY EU PRO JEDNOTLIVÉ OKRESY.....	50

Seznam tabulek

TABULKA 1: POZICE ČR K ROZPOČTU EU 2004, 2013 A 2017	5
TABULKA 2: REGIONY DLE HDP NA OBYVATELE V EU28 V ROCE 2013 (V PPS, EU28=100).....	7
TABULKA 3: ROZDĚLENÍ (OBJEM FINANČÍ, PROCENTUÁLNÍ PODÍL) FINANČNÍCH PROSTŘEDKŮ MEZI CÍLE V OBDOBÍ 2007-2013 (PRO ZEMĚ EU27)	9
TABULKA 4: FINANČNÍ ALOKACE ROP STŘEDNÍ ČECHY – PŮVODNÍ PLÁN PLUS KONEČNÁ DATA.....	24
TABULKA 5: CELKOVÁ ALOKACE PRO ROP	27
TABULKA 6: ÚDAJE WWW.MLADOBOLSLAVSKO.EU	45
TABULKA 7: VÝZNAM EFEKTŮ REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ NA REGION.....	49
TABULKA 8: SHRNUÍ PODANÝCH A VYŘAZENÝCH ŽÁDOSTÍ V ROP STŘEDNÍ ČECHY	51

Seznam grafů

GRAF 1: STRUKTURA PRIORITYCH OS A JEJICH OBORŮ	23
GRAF 2: FINANCE NA CESTOVNÍ RUCH A REGIONÁLNÍ ROZVOJ.....	28
GRAF 3: POČET REALIZOVANÝCH PROJEKTŮ	30
GRAF 4: POSTUP SCHVALOVÁNÍ, KONTROLY A DOKONČENÍ ADMINISTRATIVY ŽÁDOSTI PROJEKTU	34
GRAF 5: ÚDAJE O FUNGOVÁNÍ INFOCENTRA MLADÁ BOLESLAV	38